

حاشا
الرحمن الرحيم

دانشکده علوم ریاضی

رشته ریاضی کاربردی، گرایش گراف و ترکیبیات

پایان نامه کارشناسی ارشد

بررسی برخی از اعداد رمزی روی گراف‌ها

نگارنده: فهیمه یحیایی

استادان راهنما

دکتر نادر جعفری راد
دکتر صادق رحیمی شهرباف مقدس

تیر ۱۳۹۷

تقدیم به بی کران مهر و عطوفت، امام عصر "عج" که یگانه شاهره عشق و عرفان
جز نگاه او نیست. مراهزار امید است و هر هزار تویی...
خدای را بسی شاکرم که از روی کرم پدر و مادری فداکار نصیم ساخته تا در سایه درخت
پر بار و جودشان بیسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ کیرم سایه و جودشان در راه کسب
علم و دانش تلاش نمایم. والدینی که بودشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان
دلیلی است بر بودنم چرا که این دو وجود پس از پروردگار مایه هستی ام بوده اند و ستم
را گرفتند و راه رفتن را در این وادی زندگی پر از فراز و نشیب آموختند. آموزگارانی
که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند حال این برگ سبزی است تقدیم به
آنان و خواهر و برادر مهربانم که حضورشان شادی بخش و مایه دلگرمی من می باشند.

سپاس‌گزاری...

خداوندا بفهمان که بی‌تو چه می‌شود ولی نشانم نده خداوندا هم بفهمان هم نشانم بده که با تو چه خواهم شد. سپاس‌خدایی که داشتنش جبران تمام نداشته‌هاست و توفیقی رافراهم ساخت تا این پایان‌نامه را به پایان برسانم. از استادان اندیشمند و فرهیخته جناب آقای دکتر نادر جعفری‌راد و جناب آقای دکتر صادق رحیمی شعرباف به پاس یاریها و راهنماییهای بی‌دریغ ایشان تشکر می‌کنم. هم‌چنین از داوران گرامی جناب آقای دکتر علیشاهی و جناب آقای دکتر آل‌هوز که زحمت داوری این پایان‌نامه را متقبل شده‌اند کمال تشکر را دارم.

درپایان تشکر خالصانه دارم از کسانی که با کرامتی چون خورشید سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی‌های کارساز و سازنده بارور ساختند.

فهمیه یحیایی

تیر ۱۳۹۷

تعهد نامه

اینجانب فهیمه یحیایی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی علوم ریاضی دانشگاه شاهرود، نویسنده پایان نامه با عنوان بررسی برخی از اعداد رمزی روی گراف ها ، تحت راهنمایی نادر جعفری راد متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش های دیگر پژوهش گران، به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب این پایان نامه، تا کنون توسط خود، یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارایه نشده است.
- حقوق معنوی این اثر، به دانشگاه صنعتی شاهرود تعلق دارد، و مقالات مستخرج با نام “ دانشگاه صنعتی شاهرود “ یا “ Shahrood University of Technology “ به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آوردن نتایج اصلی پایان نامه تاثیرگذار بوده اند، در مقالات مستخرج از پایان نامه رعایت می گردد.
- در تمام مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت های آنها) استفاده شده است، ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در تمام مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته (یا استفاده شده است)، اصل رازداری و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

فهیمه یحیایی

تیر ۱۳۹۷

مالکیت نتایج و حق نشر

- تمام حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی، در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در این پایان نامه بدون ذکر منبع مجاز نمی باشد.

چکیده

یکی از موضوعات مهم در نظریه گراف، مطالعه اعداد رمزی گراف هاست. برای دو گراف G و H ، عدد رمزی $R(G, H)$ ، کوچکترین عدد صحیح n است به طوری که برای هر گراف F از مرتبه n ، یا گراف F شامل زیر گراف G و یا گراف $\bar{F}$ شامل زیر گراف H باشد. در این پایان نامه انواع مختلفی از عددهای رمزی روی گرافها را مطالعه می کنیم. همچنین نتایج و کران هایی برای عدد رمزی گرافها که شامل مسیرها، دورها، چرخ ها و چندین خانواده از گرافها را ارائه می دهیم.

کلمات کلیدی: اعداد رمزی، گراف چرخ، گراف دور.

مقدمه

مطالعه اعداد رمزی روی گرافها در دهه اخیر رشد چشمگیری داشته است و با توجه به کاربردهای فراوان آن از مباحث فعال پژوهشی در جهان به شمار می‌رود. قضیه رمزی یک دست آورد بنیادین در علم ترکیبیات به شمار می‌رود و اولین نسخه آن توسط فرانک پلامتون رمزی^۱ به اثبات رسید. بعدها دانشمندان بزرگی چون گلیسون^۲ و گرینوود^۳ و اردوش^۴ بر روی آن‌ها و قضایای مربوطه کار کردند. در حال حاضر این اعداد تجربی هستند و غیر مواردی خاص، فرمولی برای آنها وجود ندارد. چرخ‌ها نیز در زمینه‌ی اعداد رمزی بسیار مورد توجه قرار گرفته‌اند و اولین سهم مربوط به تاریخچه دورها و چرخ‌ها به سال ۱۹۸۳ بر می‌گردد که اردوش و بوور اعداد رمزی یک مثلث در مقایسه با چرخ‌های از مرتبه بزرگ و دلخواه را تعیین کردند. نتایج این پایان‌نامه برگرفته از مراجع [۳۸]، [۴۲]، [۳۱]، [۲۲] و [۲۳] می‌باشند و فصل بندی این پایان‌نامه به قرار زیر است:

در فصل اول تعاریف و مفاهیم اولیه را ارائه می‌دهیم، در فصل دوم به تعیین عدد رمزی چرخ‌های W_n در مقایسه با دورهای C_m از مرتبه فرد و به دست آوردن کران بالا برای $R(W_n, C_m)$ می‌پردازیم در فصل سوم به مطالعه اعداد رمزی چندرنگی روی دورها پرداخته و سپس مسأله عدد رمزی مرتبط با رنگ‌آمیزی یالی از گراف‌های معمولی با k -رنگ برای $k \geq 2$ در نظر گرفته خواهد شد. در نهایت دورهای تک‌رنگ با یک طول مشخص را مورد بررسی قرار می‌دهیم. در فصل چهارم به تعیین عدد رمزی دورهای بزرگ C_n در مقایسه با چرخ‌های W_m در آن زوج و فرد است می‌پردازیم و همچنین کران‌هایی را به دست می‌آوریم.

^۱F.P.Ramsey

^۲GLeason

^۳Greenwood

^۴Erdos

فهرست مطالب

ک	فهرست تصاویر
م	فهرست جداول
۱	۱ تعاریف و مفاهیم مقدماتی
۱	۱.۱ تعاریف و مفاهیم نظریه گراف
۶	۲.۱ اصول اولیه در مورد عدد رمزی
۸	۳.۱ گراف خوب
۱۱	۲ تعیین عدد رمزی چرخ ها در مقایسه با دوره های فرد
۱۱	۱.۲ مقدمه
۱۲	۲.۲ لم های مقدماتی
۱۵	۳.۲ تعیین کران بالای $R(W_n, C_m)$
۲۷	۳ تعیین عدد رمزی چند رنگی روی دورها
۲۷	۱.۳ مقدمه
۳۱	۲.۳ ابزارها
۳۱	۳.۳ دوره های فرد
۳۴	۴.۳ دوره های زوج
۳۷	۴ تعیین عدد رمزی دوره های بزرگ در مقایسه با چرخ ها
۳۷	۱.۴ مقدمه
۳۸	۲.۴ کران هایی برای تعیین عدد رمزی $R(C_n, W_m)$ دور C_n و چرخ W_m (m زوج)
۴۱	۳.۴ کران هایی برای تعیین عدد رمزی $R(C_n, W_m)$ دور C_n و چرخ W_m (m فرد)
۴۷	مراجع
۵۱	واژه نامه فارسی به انگلیسی

فهرست تصاویر

۱۲	.....	دور همیلتنی گراف G	۱.۲
۳۰	.....	گراف کامل K_5	۱.۳
۳۰	.....	گراف کامل K_6	۲.۳

فهرست جداول

۸	.....	۱.۱ محاسبه برخی از اعداد رمزی
---	-------	-------------------------------

فصل ۱

تعاریف و مفاهیم مقدماتی

در این فصل تعاریف و مفاهیم لازم از نظریه گراف که در فصل‌های آتی مورد استفاده قرار خواهد گرفت را به اختصار بیان می‌کنیم. تمام مطالب و تعاریف این فصل برگرفته از مرجع [۹] می‌باشند.

۱.۱ تعاریف و مفاهیم نظریه گراف

تعریف ۱.۱.۱. یک گراف^۱ به صورت یک سه‌تایی مرتب $(V(G), E(G), \psi(G))$ تعریف می‌شود که در آن مجموعه غیرتهی $V(G)$ از رأس‌ها و مجموعه $E(G)$ از یال‌ها و تابع وقوع $\psi(G)$ که به هر یال G یک زوج نامرتب از رأس‌های G (که لزوماً متمایز نیستند) را نسبت می‌دهد. اگر e یک یال، u و v دو رأس از G باشند به طوری که $\psi_G(e) = \{u, v\}$ ، در این صورت گفته می‌شود که e ، رأس‌های u و v را به یکدیگر وصل کرده است و رأس‌های u و v ، دوسر یال e نامیده می‌شوند. معمولاً گراف $G = (V(G), E(G), \psi(G))$ به طور خلاصه با $(V(G), E(G))$ یا $G = (V, E)$ نشان می‌دهند. $V(G)$ را **مجموعه رأس‌ها**^۲ و $E(G)$ را **خانواده یال‌های**^۳ گراف G می‌گویند. دو رأس u و v را **مجاور**^۴ گویند اگر یال بین آنها وجود داشته باشد به همین

^۱Graph

^۲Vertex set

^۳Edge set

^۴Adjacent

ترتیب دو یال متمایز از G مجاورند، اگر حداقل یک رأس مشترک داشته باشند.

تعریف ۲.۱.۱. به تعداد رئوس گراف G مرتبه^۵ و تعداد یال هایش را اندازه^۶ گراف G می نامند.

تعریف ۳.۱.۱. در گراف G ، منظور از همسایگی باز^۷ رأس v ، $N_G(v)$ ، مجموعه رئوس مجاور با v در گراف G است به عبارت دیگر $N_G(v) = \{u \in V(G) | uv \in E(G)\}$. همسایگی بسته^۸ رأس v در گراف G نیز عبارت است از $N_G[v] = N_G(v) \cup \{v\}$. درجه یک رأس v ، $deg_G(v)$ برابر است با تعداد همسایه های v در گراف G است. ماکسیمم و مینیمم درجه رئوس G را به ترتیب با $\Delta(G)$ و $\delta(G)$ نشان می دهیم.

تعریف ۴.۱.۱. گراف کامل^۹ گرافی است که بین هر دو رأس آن دقیقاً یک یال وجود داشته باشد. یک گراف کامل از مرتبه n دارای n رأس و $\frac{n(n-1)}{2}$ یال است. گراف کامل از مرتبه n را با K_n بیان می شود.

تعریف ۵.۱.۱. گراف مکمل^{۱۰} گرافی با مجموعه رأس های $V(G)$ باشد مکمل G ، که با نماد $\bar{G}$ نشان داده می شود، گراف ساده ای است که مجموعه رأس های آن $V(G)$ می باشد و در آن هر دو رأسی که در G مجاور نیستند، مجاور می باشند.

تعریف ۶.۱.۱. گرافی که فاقد طوقه باشد و بین هر رأس آن بیش از یک یال موجود نباشد گراف ساده می نامیم در طول این پایان نامه تمام گراف ها را ساده فرض می کنیم.

تعریف ۷.۱.۱. یک گشت^{۱۱} از G ، دنباله ای ناصفر متناهی $W = v_0 e_1 v_1 e_2 v_2 \dots e_k v_k$ است به طوری که جملات آن یکی در میان از رأس ها و یال ها بوده و به ازای هر $1 \leq i \leq k$ رأس های v_i و v_{i+1} دو سر یال e_i می باشند در این صورت می گوئیم W ، یک گشت از v_0 تا v_k یا به عبارت دیگر یک (v_0, v_k) -گشت است.

تعریف ۸.۱.۱. به گشتی که یال تکراری نداشته باشد گذر^{۱۲} نامیده می شود.

تعریف ۹.۱.۱. به گشتی که در آن هیچ دو رأسی بیش از یک بار ظاهر نشده باشد مسیر^{۱۳} نامیده می شود و تعداد یال های مسیر، طول مسیر نامیده می شود. مسیر n رأسی با P_n نمایش داده می شود.

^۵Order

^۶Size

^۷Opened neighbourhood

^۸Closed neighbourhood

^۹Complete graph

^{۱۰}Complement graph

^{۱۱}Walk

^{۱۲}Trail

^{۱۳}Path

تعریف ۱۰.۱.۱. گرافی که از یک مسیر با مجاور کردن دو رأس انتهایی به دست می‌آید **دور**^{۱۴} نامیده می‌شود. دور n رأسی با C_n نمایش داده می‌شود و تعداد یال‌های دور، طول دور نامیده می‌شود. دور با جهت ساعتگرد را با $\vec{C}$ و دور در جهت مخالف را با $\overleftarrow{C}$ نمایش می‌دهند. اگر $u, v \in V(G)$ باشد آنگاه $\vec{C}v$ رؤس پشت سرهم دور C را از u به v نشان می‌دهد.

تعریف ۱۱.۱.۱. گرافی که مجموعه رأس‌های آن به دو زیرمجموعه رأس‌های آن به دو زیر مجموعه X و Y چنان افراز شود که یک سر تمام یال‌ها G در X و سر دیگر آنها در Y باشد **گراف دوبخشی**^{۱۵} نامیده می‌شود. یک گراف دوبخشی با بخش‌های X و Y که در آن هر رأس X به هر رأس Y وصل شده باشد گراف دوبخشی کامل نامیده می‌شود. اگر $|Y| = n, |X| = m$ آنگاه گراف دوبخشی کامل با بخش‌های X و Y را با $K_{m,n}$ نمایش می‌دهیم. گراف k -بخشی، گرافی است که می‌توان مجموعه رأس‌های آن را به k -زیر مجموعه طوری افراز کرد که دو سر هیچ یالی در یک زیرمجموعه نباشد. گراف k -بخشی کامل، یک گراف k -بخشی است که در آن هر رأس یک بخش به تمام رأس‌هایی که در بخش‌های دیگر قرار دارند، وصل شده باشد.

تعریف ۱۲.۱.۱. گراف G ، **همبند**^{۱۶} نامیده می‌شود هرگاه به ازای هر دو رأس متمایز u و v از G ، مسیری از u و v موجود باشد (با یک u, v -مسیر موجود باشد). گرافی که همبند نباشد، ناهمبند می‌نامیم و هر یک از اجزای آن را یک مؤلفه می‌نامیم. بنابراین گراف $G = (V, E)$ ناهمبند است اگر و تنها اگر بتوان مجموعه V را به دو زیر مجموعه ناتهی V_1 و V_2 چنان افراز کرد که هیچ یالی در E به صورت $\{x, y\}$ که $x \in V_1$ و $y \in V_2$ وجود نداشته باشد. گراف همبند است اگر و تنها اگر یک مؤلفه داشته باشد.

تعریف ۱۳.۱.۱. یک **برش رأسی**^{۱۷} از G ، زیرمجموعه‌ای مانند V' از V است به طوری که $G - V'$ ناهمبند باشد. یک برش رأسی با k -عضو را یک k -برش رأسی نامیده می‌شود. تنها گراف‌هایی برش رأسی ندارند که زیرگراف فراگیری به صورت گراف کامل دارند. کوچکترین k ای که به ازای آن، G یک k -برش رأسی داشته باشد را **همبندی رأسی**^{۱۸} گراف گویند و آن را با $k(G)$ نمایش می‌دهند. به طور مشابه به کمترین تعداد یال‌های که با حذف آنها، گراف ناهمبند می‌شود (تعداد مؤلفه‌های همبندی گراف افزایش یابد) **همبندی یالی**^{۱۹} گراف می‌گویند و با $k'(G)$ نمایش می‌دهند.

تعریف ۱۴.۱.۱. گراف H را **زیرگراف**^{۲۰} G می‌گوییم هرگاه $V(H) \subseteq V(G)$ و $E(H) \subseteq E(G)$ باشد. اگر H زیر گراف G باشد، می‌نویسیم $H \subseteq G$.

^{۱۴}Cycle

^{۱۵}Bipartite graph

^{۱۶}Connected

^{۱۷}Cutset vertice

^{۱۸}Connected vertice

^{۱۹}Connected edge

^{۲۰}Subgraph

تعریف ۱۵.۱.۱. زیرگراف H از G را فراگیر گوییم هرگاه $V(G) = V(H)$ باشد.

تعریف ۱۶.۱.۱. فرض کنید U زیر مجموعه ای از رئوس گراف G باشد، **زیرگراف القایی**^{۲۱} G توسط U ، که با نماد $G[U]$ نشان داده می شود گرافی با مجموعه رئوس U و یال هایی از G است که هر دو رأس انتهایی آن ها در U باشند.

تعریف ۱۷.۱.۱. دو گراف $H = (V(H), E(H))$ و $G = (V(G), E(G))$ را **یکریخت**^{۲۲} گوییم هرگاه نگاشت $\varphi: V(G) \rightarrow V(H)$ موجود باشد بطوریکه:

• نگاشت φ یک به یک و پوشا باشد؛

• نگاشت φ حافظ مجاورت ها باشد. (به عبارت دیگر $(u, v) \in E(H)$ اگر و تنها اگر $(\varphi(u), \varphi(v)) \in E(G)$)

تعریف ۱۸.۱.۱. یک k -رنگ آمیزی مجاز گراف G به تابع $f: V(G) \rightarrow \{1, 2, \dots, k\}$ گفته می شود به طوریکه به ازای هر دو رأس مجاور u و v داریم $f(u) \neq f(v)$. در حقیقت برای هر i ، $1 \leq i \leq k$ مجموعه $f^{-1}(i)$ مجموعه مستقل و غیر تهی است که آن را کلاس رنگی i می نامیم.

تعریف ۱۹.۱.۱. یک k -رنگ آمیزی یالی^{۲۳} گراف G به تابع $f: E(G) \rightarrow \{1, 2, \dots, k\}$ گفته می شود و یال های هم رنگ، تشکیل کلاس رنگی را می دهند. اگر یال های مجاور G رنگ های متمایزی داشته باشند k -رنگ آمیزی یالی مجاز است.

تعریف ۲۰.۱.۱. گراف G ، k -رنگ پذیر است هرگاه یک k -رنگ آمیزی مجاز داشته باشد. کوچکترین k ای که گراف G ، k -رنگ پذیر باشد، **عدد رنگی**^{۲۴} نامیده می شود و با $\chi(G)$ نشان داده می شود.

تعریف ۲۱.۱.۱. زیرمجموعه ای از یال های G که هیچ دوتایی از آنها رأس مشترک نداشته باشند **تطابق**^{۲۵} نامیده می شود و تعداد یال های تطابق را اندازه تطابق می نامیم.

یک k -رنگ آمیزی یالی را می توان به عنوان افرازهای $(E_1, \dots, E_k)$ از E در نظر گرفت که در آن E_i برابر مجموعه ای (احتمالاً تهی) از یال های E است که دارای رنگ i می باشند. در این صورت یک k -رنگ آمیزی یالی مجاز، یک k -رنگ آمیزی یالی $(E_1, \dots, E_k)$ است که در آن E_i یک تطابق است.

تعریف ۲۲.۱.۱. هر زیرگراف کامل گراف G را **خوشه**^{۲۶} گراف G می نامیم.

^{۲۱} Induced subgraph

^{۲۲} Isomorphic

^{۲۳} K-Edge colouring

^{۲۴} Chromatic number

^{۲۵} Matching

^{۲۶} Clique

تعریف ۲۳.۱.۱. یک مجموعه رأسی در گراف G ، مجموعه رئوسی از G است که هیچ دو رأس آن با هم مجاور نباشند را **مجموعه مستقل رأسی**^{۲۷} می‌نامیم. اندازه بزرگترین مجموعه مستقل رأسی را **عدد استقلال**^{۲۸} نامیده شده و با $\alpha(G)$ نشان داده می‌شود.

تعریف ۲۴.۱.۱. گراف n رأسی G ، که $n \geq 3$ و دارای یک رأس از درجه $n-1$ و $n-1$ رأس از درجه سه باشد را **چرخ**^{۲۹} می‌گوییم. به عبارتی $W_n = K_1 + C_n$. اگر v رأس از درجه $n-1$ گراف W_n باشد آنگاه می‌گوییم W_n به مرکز v است و مرتبه‌ی آن برابر با $n+1$ است.

تعریف ۲۵.۱.۱. طول کوچکترین دور القایی را **کمر گراف**^{۳۰} نامیده می‌شود و با نماد $g(G)$ نمایش می‌دهند و همچنین طول بزرگترین دور القایی در گراف G را با $c(G)$ نمایش می‌دهند.

تعریف ۲۶.۱.۱. گراف G ، از مرتبه n را **همیلتنی**^{۳۱} گویند، هرگاه شامل دور C_n باشد.

تعریف ۲۷.۱.۱. گراف G ، از مرتبه n را **همه دوری**^{۳۲} گویند هرگاه شامل هر دور از طول ۳ تا n باشد.

تعریف ۲۸.۱.۱. گراف G ، از مرتبه n را **همه دوری ضعیف**^{۳۳} همه دوری ضعیف گویند هرگاه شامل هر دور l به طوریکه $g(G) \leq l \leq c(G)$ باشد.

تعریف ۲۹.۱.۱. یک پوشش^{۳۴} از گراف G ، زیرمجموعه‌ای مانند K از V است بطوریکه حداقل یک سر هر یال در K باشد پوشش K را **پوشش مینیمم**^{۳۵} می‌نامیم اگر هیچ پوشش K' در G با شرط $|K'| < |K|$ وجود نداشته باشد.

تعریف ۳۰.۱.۱. مسیری که شامل تمام رأس‌های گراف G باشد، یک **مسیر همیلتنی**^{۳۶} از گراف G نامیده می‌شود. و به طور مشابه، یک **دور همیلتنی**^{۳۷} از گراف G ، دوری است که شامل تمام رأس‌های گراف G باشد.

تعریف ۳۱.۱.۱. فرض کنید $G_1 = (V_1, E_1)$ و $G_2 = (V_2, E_2)$ گراف‌های ساده باشند. همچنین اگر $V(G_1) \cap V(G_2) = \emptyset$ ، آنگاه $G_1 + G_2$ گرافی با مجموعه رأس‌ها و یال‌های

$$V(G_1 + G_2) = V(G_1) \cup V(G_2), \quad E(G_1 + G_2) = E(G_1) \cup E(G_2)$$

خواهد بود به عبارت دیگر تمام رئوس زیرگراف G_1 به تمام رئوس زیرگراف G_2 وصل است.

^{۲۷}Independent set vertice

^{۲۸}Independent number

^{۲۹}Wheel

^{۳۰}Girth

^{۳۱}Hamiltonian

^{۳۲}Pancyclic

^{۳۳}Weaklypancyclic

^{۳۴}Cover

^{۳۵}Minimum cover

^{۳۶}Hamiltonian path

^{۳۷}Hamiltonian cycle

۲.۱ اصول اولیه در مورد عدد رمزی

این بخش با توجه به مراجع [۹] نوشته شده است. در این قسمت به تعریف $R(K, L)$ و $R(G_1, G_2)$ با دو رنگ و بسط $R(G_1, G_2)$ به چند گراف با چند رنگ (بیشتر از دو رنگ) خواهیم پرداخت که در این قسمت با گراف‌های ساده کار خواهیم کرد.

تعریف ۱.۲.۱ (عدد رمزی $R(K, L)$). یک خوشه از گراف ساده G ، زیرمجموعه‌ای مانند S از V است به طوری که $G[S]$ کامل باشد. S یک خوشه است اگر و تنها اگر S یک مجموعه مستقل از G^c باشد. اگر G ، خوشه‌های بزرگ نداشته باشد می‌توان انتظار داشت که G ، دارای یک مجموعه مستقل بزرگ باشد. درستی مطلب فوق نخستین بار توسط رمزی^{۳۸} (۱۹۳۰) به اثبات رسید. برای اعداد صحیح مثبت K و L ، یک عدد صحیح $R(K, L)$ وجود دارد به طوری که هر گراف $R(K, L)$ رأسی، شامل یک خوشه K رأسی یا یک مجموعه مستقل L رأسی است. به بیان دیگر برای اعداد صحیح و دلخواه K و L مفروض، عدد رمزی $R(K, L)$ را برابر کوچکترین عدد صحیح N تعریف می‌کنیم که به ازای هر رنگ‌آمیزی یال‌های K_N با دو رنگ آبی و قرمز، یا بتوان یک K_k تکرنگ آبی یا یک K_l تکرنگ قرمز یافت. گزاره زیر در حقیقت اولین نتیجه اثبات شده در زمینه اعداد رمزی است.

گزاره ۱.۲.۱. $R(3, 3) = 6$ به بیان دیگر نشان دهید در هر جمع شش نفره سه آشنای دوه‌دو یا سه ناآشنای دوه‌دو موجودند.

برهان. در یک گراف کامل پنج رأسی یک دور به طول پنج را آبی و بقیه یال‌ها را قرمز رنگ‌آمیزی می‌کنیم دو دور به طول پنج خواهیم داشت که هیچ کدام نمی‌توانند شامل یک مثلث تکرنگ باشند پس $R(C_5, C_5) > 5$. گراف کامل K_6 را با یال‌های آبی و قرمز رنگ‌آمیزی کرده‌ایم. رأس v را در نظر بگیرید چون همه رأس‌ها همراه با رأس v از درجه پنج هستند بنا به اصل لانه کبوتری حداقل سه تا از یال‌ها قرمز یا آبی هستند. بدون از دست رفتن کلیت مساله فرض کنید حداقل سه تا از یال‌ها قرمز هستند اگر v_1, v_2 و v_3 رأس‌هایی باشند که دوه‌دو با هم مجاور باشند آنگاه این دو رأس همراه با رأس v یک مثلث قرمز تشکیل خواهند داد در غیر این صورت مجموعه همسایه‌های رأس v شامل مثلثی آبی است و مساله حل می‌شود. $\square$

اعداد $R(K, L)$ به اعداد رمزی مشهورند. قضیه‌ی زیر در مورد اعداد رمزی، متعلق به اردوش^{۳۹} و جکرز^{۴۰} (۱۹۵۵) و گرینوود^{۴۱} و گلیسون^{۴۲} (۱۹۵۵) است در حقیقت این قضیه وجود اعداد رمزی را تعیین می‌کند.

^{۳۸}Ramsey

^{۳۹}Erdos

^{۴۰}Szekeres

^{۴۱}Greenwood

^{۴۲}Leason

قضیه ۱.۲.۱. برای دو عدد صحیح $k \geq 2$ و $l \geq 2$ ، $R(K, L) \leq R(K, L-1) + R(K-1, L)$ ، برقرار است.

برهان. فرض کنید یک ۲-رنگ آمیزی دلخواه از گراف کامل با $R(K-1, L) + R(K, L-1)$ رأس داده شده است رأس دلخواه v را در نظر بگیرید و چون تعداد رأس‌هایی که مجاور v است به علاوه تعداد رأس‌هایی که مجاور v نیستند برابر $R(K-1, L) + R(K, L-1) - 1$ است پس بنابه اصل لانه کبوتری حداقل $R(K-1, L)$ از یال‌ها آبی یا حداقل $R(K, L-1)$ از یال‌ها قرمز هستند. فرض کنید حالت اول برقرار باشد آنگاه در مجموعه رؤس v که آبی هستند یا خوشه $K-1$ تایی آبی وجود دارد یا یک مجموعه مستقل L تایی قرمز، اگر حالت اول رخ دهد این خوشه آبی به همراه رأس v تشکیل یک خوشه K تایی را می‌دهند و مساله حل است با بحثی مشابه در حالت $|N_R(v)| \geq R(K, L-1)$ نیز می‌توان مساله را حل نمود. $\square$

قضیه ۲.۲.۱. برای هر عدد صحیح k و l داریم، $R(K, 2) = k$ و $R(2, l) = l$.

تعیین اعداد رمزی در حالت کلی یکی از دشوارترین مسائل حل نشده می‌باشد لذا با ساختن گراف‌های مناسب می‌توان کران‌های پایین مناسبی را برای این اعداد به دست آورد به عنوان مثال، همان طور که در گزاره ۱.۲.۱ مطرح شد هر ۵-دور از گراف کامل K_5 را که به رنگ قرمز رنگ‌آمیزی شده‌اند را در نظر بگیریم یال‌ها نمی‌توانند در این دور، یک دور C_5 دیگر را تشکیل بدهند. بنابراین داریم:

$$R(C_3, C_3) = R(K_3, K_3) = R(3, 3) > 5.$$

برای کران پایین $R(3, 4)$ ، گراف کامل هشت رأسی، K_8 را در نظر می‌گیریم چون در این رنگ‌آمیزی از گراف K_8 ، شامل هیچ خوشه سه رأسی و هیچ مجموعه مستقل چهار رأسی نیست. بنابراین داریم $R(3, 3) \geq 9$. حال با استفاده از قضیه ۱.۲.۱ و قضیه ۲.۲.۱ می‌توانیم نشان دهیم که در رابطه‌های قبل حالت تساوی برقرار است لذا برای رابطه اول نتیجه می‌گیریم که،

$$R(3, 3) \leq R(3, 2) + R(2, 3) = 3 + 3 = 6$$

و از طرفی $R(3, 3) \geq 6$ لذا تساوی برقرار است. برای رابطه دوم، با توجه به اینکه $R(3, 3)$ و $R(2, 4)$ هر دو زوج هستند می‌توان گراف G را با $R(3, 3) + R(2, 4) - 1$ رأس در نظر بگیرید. چون تعداد رأس‌های گراف G ، فرد است لذا رأسی مانند v با درجه زوج وجود دارد. بنابراین رأس v ، نمی‌تواند با دقیقاً $1 - R(2, 4)$ رأس مجاور باشد در این صورت یا با حداقل $R(3, 3)$ رأس غیر مجاور است یا با حداقل $R(2, 4)$ رأس مجاور خواهد بود. بنابراین گراف G شامل یک خوشه سه رأسی یا یک مجموعه مستقل چهار رأسی می‌باشد در این صورت داریم:

$$R(3, 4) \leq R(3, 3) + R(2, 4) - 1 = 6 + 4 - 1 = 9$$

از طرفی داریم، $R(3, 4) \geq 9$ لذا نتیجه می‌گیریم که $R(3, 4) = 9$. جدول ۱.۱ کلیه اعداد رمزی $R(K, L)$ را که تاکنون شناخته شده‌اند را نمایش می‌دهد.

	$L=1$	$L=2$	$L=3$	$L=4$	$L=5$	$L=6$	$L=7$
$K=1$	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
$K=2$	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
$K=3$	۱	۳	۶	۹	۱۴	۱۸	۲۳
$K=4$	۱	۴	۹	۱۸	۲۵		

جدول ۱.۱: محاسبه برخی از اعداد رمزی

تعریف ۲.۲.۱ $(R(G_1, G_2))$. برای دو گراف G_1 و G_2 ، عدد رمزی $R(G_1, G_2)$ را برابر با کوچکترین عدد صحیح N تعریف می‌کنیم که به ازای هر رنگ‌آمیزی یال‌های K_N با دو رنگ آبی و قرمز، یا بتوان یک زیرگراف تک‌رنگ آبی یکرخت با G_1 یافت، یا یک زیرگراف تک‌رنگ قرمز یکرخت با G_2 با این تعریف می‌توان نتیجه گرفت $R(K, L) = R(K_k, K_l)$. در نتیجه این تعریف تعمیمی طبیعی از تعریف اولیه ارائه شده برای اعداد رمزی است که دارای مسائل پیچیده‌تری در حالت کلی یا بیشتر از دو رنگ است. اکنون به شرح عدد رمزی یک گراف L با k -رنگ می‌پردازیم برای یک گراف L و عدد صحیح $k \geq 2$ ، نشان دهنده کوچکترین عدد طبیعی N است که برای هر رنگ‌آمیزی یالی از گراف کامل K_N با k -رنگ، یکرنگ i وجود دارد که برای آن رنگ کلاس رنگی مربوطه شامل یک زیرگراف L است. تعمیم آن برای چند گراف به صورت مشابه به تعریف می‌شود و با $R(L_1, L_2, \dots, L_k)$ نشان داده می‌شود.

۳.۱ گراف خوب

تعریف ۱.۳.۱. گراف همبند F, H - خوب ^{۴۳} است هرگاه:

$$R(F, H) = (|F| - 1)(\chi(H) - 1) + S(H), \quad |F| \geq S(H)$$

که در آن $\chi(H)$ عدد رنگی گراف H و $S(H)$ رنگ مازاد از H ، کمترین تعداد رئوس یکرنگ از رنگ‌آمیزی سره H تحت همه رنگ‌آمیزی‌های رأسی با $\chi(H)$ رنگ می‌باشد. بور ^{۴۴} و اردوش ^{۴۵} ثابت کردند برای $W_n, n \geq 5$ گرافی C_3 -خوب است. که اولین مقاله‌ای است که چرخ و دورها هم زمان به کار گرفته شده‌اند.

در این خصوص قضایای زیر را مطرح می‌کنیم.

قضیه ۱.۳.۱. عدد رمزی $R(W_n, C_3) = 2n + 1$ برای $n \geq 5$.

^{۴۳} H -good

^{۴۴} Burr

^{۴۵} Erdos

سوراحمت^{۴۶} حدس زدند که W_n, C_m - خوب است اگر $m \geq n$ و $(m, n) \neq (3, 3), (3, 4)$ و نتیجه زیر به دست آورند.

قضیه ۲.۳.۱ ([۲۲], [۲۳]). عدد رمزی $R(W_n, C_m) = 2m - 1$ برای n زوج و $m \geq \frac{5n}{4} - 1$ و همچنین $R(W_n, C_m) = 3m - 2$ برای $n \geq 5$ فرد و $m > \frac{(5n-9)}{4}$.

چن^{۴۷} با بهبود بازه‌ی قبل قضیه زیر را مطرح کرد.

قضیه ۳.۳.۱. عدد رمزی $R(C_n, W_m) = 2m - 1$ است برای $n \geq 4$ زوج و $m \geq \frac{(3n)}{4} + 1$.

با بحث در مورد روابط بین اندازه و همه دوری ضعیف در یک گراف و متمم آن، چن به تعیین W_n, C_m - خوب است برای $m \geq n \geq 3$ و n فرد و $(m, n) \neq (3, 3)$ پرداخت.

قضیه ۴.۳.۱. عدد رمزی $R(C_n, W_m) = 3n - 2$ است برای m فرد $m \geq 3$ و $n \geq m$ و همچنین $(m, n) \neq (3, 3)$.

در موردی که $m \leq n - 1$ ، زو^{۴۸} [۶] نشان داد که W_n, C_m - خوب است اگر m فرد باشد و $n \geq 5m - 7$ ، متاسفانه صحت اثبات سوال برانگیز است چون نویسنده اثبات دو ادعای کلیدی در آن را ارائه نداده است. اخیراً سان^{۴۹} و چن [۲۸] با در نظر گرفتن چرخ‌ها، C_5 - خوب هستند نتیجه زیر را بدست آوردند.

قضیه ۵.۳.۱. عدد رمزی $R(W_n, C_5) = 2n + 1$ است برای $n \geq 6$.

مسئله باز: برای $m > 5$ و فرد گراف چرخ W_n, C_m - خوب است.

^{۴۶} Surahmatetal

^{۴۷} Chenetal

^{۴۸} Zhou

^{۴۹} Sun

فصل ۲

تعیین عدد رمزی چرخ‌ها در مقایسه با دوره‌های فرد

این فصل با استفاده از مراجع [۴۲] و [۳۸] نگارش شده است.

۱.۲ مقدمه

در این فصل به محاسبه عدد رمزی چرخ‌ها در مقایسه با دوره‌های فرد و تعیین کران‌هایی برای آن با دو ویژگی:

۱. $R(W_n, C_m) = 2n + 1$ برای m فرد و $n \geq \frac{3(m-1)}{4}$ و $(m, n) \neq (3, 3), (3, 4)$.

۲. $R(W_n, C_m) = 3n - 2$ برای m و n فرد و $m < n \leq \frac{3(m-1)}{4}$.

می‌پردازیم که به ترتیب بیانگر W_n, C_m - خوب است برای $m \geq 3$ فرد و $n \geq \frac{3(m-1)}{4}$ و همچنین $(m, n) \neq (3, 3), (3, 4)$ و W_n, C_m - خوب است برای m و n فرد و $n < m \leq \frac{3(m-1)}{4}$ که با توجه به تعاریف مقدماتی و قضایای ۳.۱ که در فصل یک داشتیم و همچنین با کمک لم‌های زیر می‌پردازیم.

۲.۲ لم‌های مقدماتی

در این بخش برخی از خواص گراف همه دوری ضعیف و گراف همیلتنی را بیان می‌کنیم. به این منظور لم‌های زیر را ارائه می‌دهیم.

لم ۱.۲.۲. هر گراف غیر دوبخشی G از مرتبه n با $e(G) > \frac{(n-1)^2}{4} + 1$ ، همه دوری ضعیف با کمر $g(G) = 3$ است.

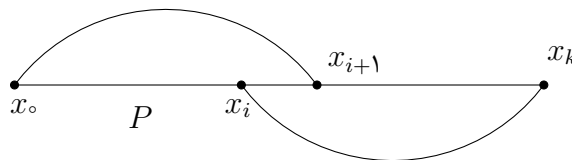
لم ۲.۲.۲. هر گراف غیر دوبخشی G از مرتبه n با $\delta(G) \geq \frac{n+2}{3}$ ، همه دوری ضعیف با کمر $g(G) = 3$ یا $g(G) = 4$ است.

لم ۳.۲.۲. فرض کنید G ، یک گراف ساده از مرتبه $n \geq 3$ باشد. اگر $\delta(G) \geq \frac{n}{3}$ ، آنگاه G همیلتنی است.

برهان. گراف $G = (V, E)$ یک گراف با مجموعه رئوس $|G| = n \geq 3$ و $\delta(G) \geq \frac{n}{3}$ در نظر بگیرید. در این صورت گراف G ، همبند است. زیرا در غیر این صورت درجه هر رأس از کوچکترین مؤلفه C از گراف G ، باید حداکثر $\frac{n}{3} - 1 < |C| - 1$ باشد که تناقض با فرض $\delta(G) \geq \frac{n}{3}$ است. لذا فرض کنید $P = x_0, x_1, \dots, x_k$ طولانی‌ترین مسیر در گراف G باشد و از آنجا که مسیر P ، را نمی‌توان به مسیر طولانی‌تر گسترش داد لذا همه همسایه‌های رأس x_0 و همه همسایه‌های x_k در مسیر P قرار دارند بنابراین حداقل $\frac{n}{3}$ از رأس‌های $x_0, x_1, \dots, x_k, x_{k-1}$ مجاور با رأس x_0 هستند و حداقل $\frac{n}{3}$ از رأس‌های $\{x_0, x_1, \dots, x_k, x_{k-1}\}$ ، به گونه‌ای هستند که $x_0 x_{i+1} \in E$ ، $1 \leq i \leq k-1$ ، بنابراین کبوتری و مطالب فوق، داریم برای تعدادی از رئوس x_i که $1 \leq i \leq k-1$ ، $x_0 x_{i+1} \in E$ و $x_i x_k \in E$ ادعا می‌کنیم که دور

$$C = x_0 x_{i+1} x_{i+2} \dots x_{k-1} x_i x_{i-1} \dots x_1 x_0 = x_0 x_{i+1} P x_k x_i P x_0$$

یک دور همیلتنی از گراف G است. زیرا در غیر این صورت چون گراف G ، همبند است لذا تعداد رأس x_j در دور C وجود دارند که مجاور با یک رأس y ، که خارج از دور C است. بطوریکه $e = x_j y \in E$. در این صورت می‌توانیم یال e را به مسیر انتهایی در x که شامل k یال از دور C است متصل کنیم که به ساختن یک مسیر طولانی‌تر از P در گراف G ، منجر می‌شود که تناقض با فرض است.

شکل ۱.۲: دور همیلتنی گراف G

□

لم ۴.۲.۲. فرض کنید G ، یک گراف با $\delta(G) \geq 2$ باشد، آنگاه $c(G) \geq \delta(G) + 1$

برهان. فرض کنید $P = x_0, x_1, \dots, x_k$ طولانی‌ترین مسیر در گراف G ، باشد در این صورت $k \geq \delta(G) + 1$ است زیرا در غیر این صورت می‌توان رأسی را در $G - P$ یافت که به رأس انتهایی مسیر وصل باشد و طول مسیر را گسترش را در رأس x_k را در نظر بگیرید چون مسیر P ، طولانی‌ترین مسیر در گراف G است پس x_k فقط به رؤس مسیر P متصل است حال فرض کنید i ، کوچکترین اندیسی باشد که رأس x_i با x_k مجاور است. اگر دور $x_i x_{i+1} \dots x_k x_i$ را در نظر بگیرید یک دور به طول حداقل $\delta(G) + 1$ در گراف G است و حکم ثابت می‌شود.

□

لم ۵.۲.۲. گراف G ، از مرتبه n را در نظر بگیرید و همچنین فرض کنید $3 \leq c \leq n$ باشد، اگر $c(G) \geq \frac{(c-1)(n-1)}{c} + 1$ آنگاه $e(G) \geq c$

لم ۶.۲.۲. فرض کنید G ، یک گراف از مرتبه $n \geq 6$ باشد. در این صورت داریم:

$$\max\{c(G), c(\bar{G})\} \geq \lceil \frac{2n}{3} \rceil$$

لم ۷.۲.۲. عدد رمزی $R(C_m, K_{1,n}) = m$ برای $m \geq 2n$

برهان. ابتدا قضیه زیر را بیان می‌کنیم و سپس با استفاده از قضیه به برهان لم ۷.۲.۲ می‌پردازیم. قضیه ۱.۲.۲. اگر G گراف همیلتنی (p, q) باشد با $q \geq \frac{p^2}{4}$ در این صورت یا گراف G همه دوری است یا p زوج است و $G \cong K_{\frac{p}{2}, \frac{p}{2}}$.

$$R(C_m, K_{1,n}) = \begin{cases} 2n + 1, & m \text{ فرد}, m \leq 2n + 1, \\ m, & m \geq 2n. \end{cases}$$

با برهان خلف فرض کنید نتایج فوق برقرار نباشد در این صورت حداکثر یک رنگ‌آمیزی با رنگ‌های آبی و قرمز برای گراف کامل K_p وجود دارد به طوریکه هیچ دور تک‌رنگ C_m یا $K_{1,n}$ وجود نداشته باشد بنابراین برای هر رأس v ، حداکثر $n - 1$ یال آبی هستند که با رأس v مجاورند و حداقل $p - n$ یال قرمز که با رأس v مجاورند وجود دارد فرض کنید $p \geq 2n$ باشد در این صورت برای دور رأس v و w داریم:

$$d(v) + d(w) \geq 2(p - 1) = p + (p - n) \geq p.$$

با توجه به قضیه ۱.۲.۲ یا $p = 2t$ و یک $K_{t,t}$ تک‌رنگ وجود دارد یا C_i تک‌رنگ برای $3 \leq i \leq p$ وجود دارد اگر $p = 2n + 1 \geq m$ مورد اول ممکن نیست در این صورت دور C_m تک‌رنگ وجود دارد که تناقض است. اگر $p = m \geq 2n$ و هیچ دور تک‌رنگ C_m وجود نداشته باشد در این صورت $p = 2t = m$ و باید یک $K_{t,t}$ تک‌رنگ داشته باشیم با این حال که یک دور C_m تک‌رنگ هم وجود دارد که تناقض است.

یک گراف $K_{n,n}$ تکرنگ برای $m \leq 2n + 1$ و فرد و یک گراف K_{m-1} تکرنگ برای $m \geq 2n$ ، در نظر می‌گیریم و در نهایت فرم ناموفقی به دست می‌آوریم تا کران پایین را بیابیم و اثبات کامل می‌شود. $\square$

لم ۸.۲.۲. فرض کنید C ، طولانی‌ترین دور در گراف G باشد و $v_1, v_2 \in V(G) - V(C)$ ، در این صورت $t = |N_C(v_1) \cup N_C(v_2)| + 1$ و اگر $t \leq \lfloor \frac{|C|}{4} \rfloor + 1$ ، در این صورت

برهان. فرض کنید $C = u_1 u_2 \dots u_l u_1$ طولانی‌ترین دور در گراف G باشد با برهان خلف اگر

$$u_i u_{i+1}, u_j u_{j+1}, u_k u_{k+1} \in E(C)$$

یال‌هایی در دور C باشند و $i \leq j \leq k$ به طوریکه رابطه زبر برقرار باشد در این صورت داریم:

$$u_i, u_{i+1}, u_j, u_{j+1}, u_k, u_{k+1} \in N_C(v_1) \cup N_C(v_2)$$

و اندیس‌ها همگی به پیمانه‌ی طول یعنی l هستند آنگاه v_1 یا v_2 حداقل با دو رأس از $\{u_i, u_j, u_k\}$ مجاور است به عبارتی دارای حداقل دو همسایگی است. با توجه به هم‌اندازه بودن رئوس دور نسبت به دو رأس v_1 و v_2 ، فرض کنید $u_i, u_j \in N_C(v_1)$. چون C طولانی‌ترین دور در گراف G است در نتیجه v_1 به دو رأس u_{i+1} و u_{j+1} مجاور است در نتیجه $\overleftarrow{v_1 u_j} C \overrightarrow{u_{i+1} v_2} C \overrightarrow{u_i v_1}$ مجاور است در نتیجه C دارای حداقل دو یال در دوری طولانی‌تر از دور C ، که تناقض با فرض است در نتیجه C دارای حداقل دو یال در $N_C(v_1) \cup N_C(v_2)$ است و بنابراین $|N_C(v_1) \cup N_C(v_2)| \leq \lfloor \frac{|C|}{4} \rfloor + 1$. $\square$

لم ۹.۲.۲. فرض کنید m ، عدد صحیح و فرد باشد و (X, Y) یک افراز از $V(G)$ در گراف G باشد به‌طوری‌که $|Y| \geq \frac{(m+1)}{4}$ و $|X - N(y_i) \cup N(y_j)| \geq \frac{(m-1)}{4}$ برای هر $y_i, y_j \in Y$. اگر $\bar{G}$ ، شامل دوری به طول m (C_m) نباشد آنگاه $G[Y]$ ، گراف کامل است.

برهان. مجموعه $Y = \{y_1, y_2, \dots, y_k\}$ را در نظر بگیرید که در آن $l = \frac{(m+1)}{4}$ باشد در این صورت $k \geq l$ است. با برهان خلف فرض کنید $G[Y]$ گراف کامل نباشد به عبارتی $y_1, y_2 \notin Y$ در این صورت طبق فرض داریم:

$$|X - N(y_i) \cup N(y_j)| \geq \frac{(m-1)}{4}, \quad y_i, y_j \in Y$$

می‌توانیم $x_1, x_2, \dots, x_{l-1} \in X$ را به گونه‌ای انتخاب کنیم که $y_i, y_j \notin N(x_{i-1})$ برای هر $i = 1, 2, \dots, l-1$ و $y_1, y_l \notin N(x_{l-1})$ ، در نتیجه دور $y_1 x_1 y_2 x_2 y_3 x_3 y_4 \dots x_{l-2} y_{l-1} x_{l-1} y_l$ در گراف $\bar{G}$ ، دور C_m را تشکیل می‌دهد که تناقض است. زیرا $l = \frac{(m+1)}{4}$ ، برای $y_i \in Y$ که $i = 1, 2, \dots, l$ و $|Y| = \frac{(m+1)}{4}$ و $|X| = \frac{(m-1)}{4}$ ، $i = 1, 2, \dots, l-1$ که $x_i \in X$ در نتیجه $|X| + |Y| = m$ خواهد بود. $\square$

۳.۲ تعیین کران بالای $R(W_n, C_m)$

در این قسمت برای تعیین عدد رمزی چرخ‌ها در مقایسه با دورهای فرد قضیه زیر را بیان و به اثبات آن می‌پردازیم.

قضیه ۱.۳.۲. برای $m \geq 5$ فرد و $n > m$ عدد رمزی برابر با $\max\{2n+1, 3m-2\}$ است.

برهان. فرض کنید گراف G ، گرافی از مرتبه‌ی $N = \max\{2n+1, 3n-1\}$ و $v_0 \in V(G)$ با $d(v_0) = \Delta(G) = d$ باشد. مجموعه‌ی $H = G[N(v_0)]$ و $Z = V(G) - N[v_0]$ در نظر بگیرید. با برهان خلف فرض کنید که نه گراف G شامل چرخ W_n و نه گراف $\bar{G}$ شامل دور C_m است. اگر $\bar{G}$ دوبخشی باشد چون افراز به دو مجموعه مستقل می‌شود در نتیجه عدد استقلال گراف دوبخشی حداقل نصف تعداد رئوسش می‌باشد در نتیجه داریم $\alpha(\bar{G}) \geq \lfloor \frac{N}{3} \rfloor \geq n+1$. چون بزرگترین مجموعه مستقل در $\bar{G}$ بزرگتر از $n+1$ است در نتیجه گراف G دارای گراف کامل K_{n+1} ، رأس و همچنین گراف G ، دارای چرخ W_n از مرتبه $n+1$ می‌شود (چون تعداد رأس‌های آن یکی است و یال‌ها به صورت مشابه به هم وصل شده‌اند یکریخت هستند). که تناقض با فرض است در نتیجه گراف $\bar{G}$ غیر دوبخشی است. اگر $\delta(\bar{G}) \geq \lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor$ باشد در این صورت برای $N = 2n+1$ داریم $\lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor = \lfloor \frac{2n+3}{3} \rfloor \geq m$ و برای $N = 3m-2$ داریم $\lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor = \lfloor \frac{3m}{3} \rfloor = m$ در نتیجه $\delta(\bar{G}) \geq \lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor \geq m$. پس با توجه به لم‌های ۲.۲.۲ و ۴.۲.۲ گراف $\bar{G}$ ، همه دوری ضعیف است و کمر آن $g(\bar{G}) = 3$ یا $g(\bar{G}) = 4$ و بزرگترین دور آن $c(\bar{G}) \geq \delta(\bar{G}) + 1$ خواهد بود. از طرفی $\delta(\bar{G}) \geq m$ در نتیجه $c(\bar{G}) \geq \delta(\bar{G}) + 1$ با توجه به همه دوری ضعیف بودن $\bar{G}$ ، گراف $\bar{G}$ دارای دوری به طول l که $g(\bar{G}) \leq l \leq c(\bar{G})$ است در نتیجه $\bar{G}$ دارای دور C_m است که تناقض است در نتیجه گراف $\bar{G}$ دارای دور C_m نیست. بنابراین $\delta(\bar{G}) < \lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor$ است از طرفی رابطه زیر برقرار است لذا داریم:

$$\Delta(G) = N - \delta(\bar{G}) - 1 > N - \lfloor \frac{N+2}{3} \rfloor - 1 = \lfloor \frac{2N-2}{3} \rfloor$$

اگر $N = 2n+1$ در این صورت می‌توان نوشت:

$$\lfloor \frac{2N-2}{3} \rfloor = \lfloor \frac{4n}{3} \rfloor$$

و اگر $N = 3m-2$ نتیجه می‌شود:

$$\lfloor \frac{2N-2}{3} \rfloor = \lfloor \frac{6m-6}{3} \rfloor = \frac{2(2m-2)}{3} = 2m-2$$

در نتیجه با توجه به فرض داریم:

$$d = \Delta(G) \geq \lfloor \frac{2N-2}{3} \rfloor = \max \left\{ \lfloor \frac{4n}{3} \rfloor, 2m-2 \right\} \quad (1.2)$$

اگر $N = \max\{2n+1, 3m-2\}$ باشد، در این صورت داریم $2n+1 \geq 3m-2$ نتیجه می‌گیریم $n \geq \frac{3m-3}{2} = \frac{3(m-1)}{2}$ و به صورت استدلالی مشابه اگر $N = 3m-2$ در این صورت داریم $n \leq \frac{3(m-1)}{2}$ همچنین اگر $n \geq \frac{3m-3}{2}$ باشد در این صورت $2n \geq 3m-3$ و $\frac{2n+3}{3} \geq m$ رابطه زیر نتیجه می‌شود:

$$N - m \geq N - \frac{2n-3}{2} = 2n+1 - \frac{2n+3}{2} = \frac{4n}{3}$$

و اگر $2n \leq 3m-3$ باشد چون $N = 3m-2$ است در این صورت $d = 2m-2$ و داریم:

$$d - n \geq (2m-2) - \frac{3(m-1)}{2} = \frac{(m-1)}{2}$$

و در نهایت نتیجه می‌شود:

$$d - n \geq \frac{(m-1)}{2}, N - m \geq \frac{4n}{3} \quad (2.2)$$

فرض کنید $H = (X, Y)$ گرافی دوبخشی با بخش‌های X و Y باشد با توجه به اینکه گراف $\bar{G}$ دارای دور C_m نیست و $|H| = d$ و $H = G[N(v_0)]$ و $v_0 \in V(G)$ در نتیجه با توجه به رابطه (۱.۲) داریم: $|X| = |Y| = m-1$. در نتیجه تعداد یال‌های بین X و Y حداقل برابر با $e(X, Y) \geq |X||Y| - 1$ است. فرض کنید برای هر $z \in Z$ $d_x(z) \geq |X| - 1$ و $d_y(z) \geq |Y| - 1$ اگر $E(G[Z]) = \emptyset$ در این صورت چون $|G - N(v_0)| \geq m$ در نتیجه $\bar{G}[z \cup \{v_0\}]$ دارای دور C_m است. به برهان خلف فرض کنید $z_1, z_2 \in E(G[Z])$ و همچنین $X_1 \cup Y_1 \subseteq N(z_1)$ برای $X_1 \subseteq X$ و $Y_1 \subseteq Y$ و $|X_1| = |Y_1| = m-2$ و چون $G[X_1 \cup Y_1] = K_{m-2, m-2} - e$ یا $G[X_1 \cup Y_1] = K_{m-2, m-2}$ و از طرفی $m \geq 5$ در نتیجه $d_{X_1}(z_1) \geq m-3 \geq 2$ و $d_{Y_1}(z_2) \geq m-3 \geq 2$ خواهد بود. در این صورت $G[X_1 \cup Y_1 \cup \{z_2\}]$ دوری از طول بیشتر از سه دارد در نتیجه $G[X_1 \cup Y_1 \cup \{z_2\}]$ همه دوری است همچنین با توجه به (۱.۲) و همچنین مجزا بودن اجتماع مجموعه‌ها که برابر با $|G[X_1 \cup Y_1 \cup \{z_2\}]| = |X_1| + |Y_1| + |\{z_2\}|$ خواهد بود لذا داریم:

$$2(m-2) + 1 = d - 2 + 1 \geq \left\lfloor \frac{4n}{3} \right\rfloor - 2 + 1 \geq n$$

در نتیجه $G[X_1 \cup Y_1 \cup \{z_2\}]$ شامل دور C_n است که با رأس z_1 به عنوان مرکز، W_n را تشکیل می‌دهند که تناقض با فرض است در نتیجه H ، غیر دوبخشی است. $\square$

فرض کنید $\bar{H} = (X, Y)$ گرافی دوبخشی باشد سه ادعای زیر را نشان می‌دهیم.

$$1.3.2 \text{ ادعا } \frac{m+1}{3} < |Y| \leq n-2 \text{ و } \frac{m+1}{3} < |X| \leq n-2$$

برهان. فرض کنید گراف G شامل $K = K_n$ باشد در این صورت $d_k(v) \leq 2$ خواهد بود برای هر رأس $v \in V(G) - V(K)$. در غیر این صورت G دارای چرخ W_n می‌شود بنابراین داریم $n - d_k(v') - d_k(v^*) > n - 4$ برای هر $v', v^* \in V(B) - (N(v') \cup N(v^*))$. چون $n > m$ ، $m \geq 5$

بنابراین $n - 4 \geq \frac{(m-1)}{4}$ خواهد بود. و با توجه به لم ۹.۲.۲، $G - V(K)$ گرافی کامل با مرتبه $n + 1$ خواهد بود پس گراف G ، شامل چرخ W_n با مرتبه $n + 1$ است که تناقض با فرض است. بنابراین گراف G ، شامل گراف کامل K_n نیست در نتیجه داریم:

$$|X| \leq n - 2 \text{ و } |Y| \leq n - 2.$$

با توجه به اینکه $|X| + |Y| = d$ و همچنین با توجه به رابطه (۲.۲)، $|X| \geq d - (n - 2) >$ $\frac{(m-1)}{4} + 1 = \frac{(m-1)}{4}$ خواهد بود و با استدلالی مشابه و همچنین با توجه به هم‌اندازه بودن X و Y ، داریم $|Y| \geq \frac{(m+1)}{4}$. $\square$

با توجه به رابطه (۱.۲) فرض کنید $|H| = d = |X| + |Y| \geq \left\lfloor \frac{4n}{3} \right\rfloor$ از طرفی چون گراف $\bar{H}$ دوبخشی است لذا گراف‌های $G[X]$ و $G[Y]$ در G کامل هستند در نتیجه تعداد یال‌های بین دوبخش X و Y ، به عبارتی $E(X, Y)$ ، شامل هیچ دو یال مستقلی نیستند چون در غیر این صورت گراف H شامل دور C_n می‌شود و از طرفی چون $H = G[N(v_0)]$ است بنابراین گراف G ، دارای چرخ W_n با مرکز v_0 می‌شود. در نتیجه برای بعضی از رئوس $v \in V(G)$ به طوریکه $E(X - \{v\}, Y - \{v\}) = \emptyset$ باشد در این صورت $\bar{H} - v$ گراف کامل دوبخشی است. فرض کنید $v_1 \in V(G)$ و گراف $\bar{H} - v_1$ ، یک گراف دوبخشی کامل باشد مجموعه‌های $X' = X - \{v_1\}$ و $Y' = Y - \{v_1\}$ را در نظر بگیرید.

ادعا ۲.۳.۲. رأسی مانند $v \in V(G) - \{v_0\}$ وجود دارد به طوریکه $e(X_1, Z_1) = |X_1||Z_1|$ و $e(Y_1, Z_1) = |Y_1||Z_1|$ که در آن $X_1 = X' - \{v\}$ ، $Y_1 = Y' - \{v\}$ و $Z_1 = Z - \{v\}$ است.

برهان. با توجه به ادعای ۱.۳.۲، $|X'| = \frac{(m+1)}{4} - 1 = \frac{(m-1)}{4}$ و $|Y'| > \frac{(m-1)}{4}$. با توجه به این که گراف $(X', Y') = \bar{H} - v_1$ ، گراف کامل دوبخشی است لذا $\bar{H} - v_1$ دارای یک (x, y) -مسیر از مرتبه L با $L = m - 1, m - 3$ برای هر $x \in X'$ و $y \in Y'$ و یک (x_1, x_2) -مسیر از مرتبه $L = m - 4$ برای $x_1, x_2 \in X'$ و یک (y_1, y_2) -مسیر از مرتبه $m - 4$ برای هر $y_1, y_2 \in Y'$ است. فرض کنید $x \in X'$ و $y \in Y'$ باشد. اگر $z_1 \in Z$ و $x, y \notin N(z_1)$ ، در این صورت xz_1y مسیر P_3 در $\bar{G}$ است و اگر $z_1, z_2 \in Z$ و $z_1x, z_2y \notin E(G)$ در این صورت $xz_1v_0z_2y$ مسیر P_5 در $\bar{G}$ است بنابراین مسیر P_3 و مسیر P_5 هر کدام با یک (x, y) -مسیر از مرتبه $m - 1$ و $m - 3$ در $\bar{H} - v_1$ ، به ترتیب دور C_m را در $\bar{G}$ تشکیل می‌دهند که تناقض با فرض است. بنابراین همواره داریم $X' \subseteq N(Z)$ برای هر $z \in Z$ یا $Y' \subseteq N(Z)$ برای هر $z \in Z$.

فرض کنید $X' \subseteq N(Z)$ برای هر $z \in Z$ و همچنین فرض کنید $y_1, y_2 \in Y'$ و $z_1, z_2 \in Z$ و $y_1z_1, y_2z_2 \notin E(G)$ اگر $z \in Z - \{z_1, z_2\}$ به طوریکه $\{z_1, z_2\} \not\subseteq N(z)$ به عبارتی $z_1z \notin E(G)$ در این صورت $y_1z_1zv_0z_2y_2$ مسیر P_6 در گراف $\bar{G}$ است که همواره با یک (y_1, y_2) -مسیر از مرتبه $m - 4$ در $\bar{H} - v_1$ ، دور C_m را در گراف $\bar{G}$ تشکیل می‌دهند که تناقض است. بنابراین $z_1, z_2 \in N(Z)$ برای هر $z \in Z - \{z_1, z_2\}$.

با توجه به این که $d(z) \leq d = |H|$ در نتیجه $d(z) \leq d = |H|$ برای هر $z \in Z - \{z_1, z_2\}$. با توجه به ادعای ۱.۳.۲ $|Z| \geq 4$ است. فرض کنید $z_3, z_4 \in Z - \{z_1, z_2\}$ و $z_3z_4 \notin E(G)$ با توجه

به اینکه $y_1 \neq y_2$ همچنین فرض کنید که $y_3 \neq y_1$ باشد. اگر $z_1 z_2 \notin E(G)$ در این صورت $y_1 z_1 v_0 z_4 z_4 y_3$ مسیر P_6 در گراف $\bar{G}$ است و اگر $z_3 z_4 \notin E(G)$ در این صورت $y_1 z_1 v_0 z_4 z_4 y_3$ مسیر P_6 در گراف $\bar{G}$ است که هر کدام با یک (y_1, y_3) -مسیر از مرتبه‌ی $m - 4$ در $\bar{H} - v_1$ دور C_m را در گراف $\bar{G}$ تشکیل می‌دهند که تناقض است. در نتیجه $G[Z]$ ، گراف کامل است. با توجه به ادعای ۱.۳.۲، گراف $G[X' \cup Z]$ ، گرافی کامل و از مرتبه حداقل $n + 1$ است در نتیجه گراف G ، دارای چرخ W_n از مرتبه $n + 1$ است که تناقض است. در نتیجه در گراف $\bar{G}$ ، هیچ دو یال مستقلی بین دو بخش Y' و Z وجود ندارد بنابراین تعدادی رئوس مانند $v \in Z \cup Y'$ وجود دارند به طوریکه تعداد یال‌های گراف کامل دوبخشی برابر است با $e(Y' - \{v\}, Z - \{v\}) = |Y'| |Z|$ خواهد بود در صورتیکه v همان رأس مورد نظر است. $\square$

ادعای ۳.۳.۲. $|Z| \leq m - 2$.

برهان. اگر $|Z| \geq m - 1$ باشد در این صورت با توجه به $Z = V(G) - N[v_0]$ و $|Z \cup \{v_0\}| \geq m$ فرض کنید $z_0 \in Z$ و $d_Z(z_0) = \Delta(G[Z])$ باشد با توجه به لم ۷.۲.۲ و $m \geq 5$ ، بنابراین $d_Z(z_0) \geq \lfloor \frac{m}{3} \rfloor \geq 2$ خواهد بود. فرض کنید $z_1, z_2 \in N(z_0)$ اگر $m \geq 7$ باشد در این صورت $d_Z(z_0) \geq 3$ است. با توجه به ادعای ۲.۳.۲ $z_2 = v_0$ در نظر می‌گیریم و برای هر $z \in Z - \{z_0\}$ $d_Z(z) \leq 1$ در غیر این صورت $d = \Delta(G) \geq d + 1$ که تناقض است فرض کنید Z' به صورت زیر باشد:

$$Z' = \{z_1, z_2, \dots, z_{m-2}\} \subseteq Z - \{z_0\}$$

چون، کمترین درجه گراف مکمل حداقل برابر با مقدار زیر است لذا داریم:

$$\delta(\bar{G}[Z']) \geq m - 4 \geq \frac{(m-2)}{2}$$

در نتیجه بنابه لم ۲.۲.۲، $\bar{G}[Z']$ ، شامل دور C_{m-2} است در نتیجه $\bar{G}[Z' \cup \{v_0\}]$ شامل یک چرخ W_{m-2} است. با توجه به اینکه $z_1, z_2 \notin N(z_0)$ ، $\bar{G}[Z' \cup \{v_0, v_1\}]$ شامل دور C_m است، بنابراین $m = 5$ است. با توجه به ادعای ۱.۳.۲، $|Z| \geq 4$ و فرض کنید $z_3 \in Z - \{z_0, z_1, z_2\}$. اگر $v_2 \notin Z$ در این صورت $d_Z(z_0) = 2$ در غیر این صورت با توجه به ادعای ۲.۳.۲، $d(z_0) \geq d + 1$. اگر $d_Z(z_i) = 2$ برای برخی $i \in \{1, 2\}$ در این صورت چون $z_0, z_i \notin N(v_1)$ در نتیجه $v_0 z_i v_1 z_0 z_3 v_0$ در گراف $\bar{G}$ ، دارای دور C_5 است که تناقض است. اگر $v_2 \in Z$ باشد در این صورت با توجه به لم ۲.۲.۲ همواره داریم $v_2 = z_0$ و $d_Z(z_i) = 1$ برای $i = 1, 2$ و $z_1, z_2 \notin N(v_1)$ چون در غیر این صورت $\Delta(G) \geq d + 1$. بنابراین $v_0 z_1 v_1 z_2 z_3 v_0$ ، دارای دور C_5 در گراف $\bar{G}$ ، خواهد بود که تناقض است. بنابراین داریم: $|Z| \leq m - 2$. $\square$

فرض کنید $|X| > |Y|$ ، لذا با توجه به ادعای ۲.۳.۲ و رابطه ۲.۲، داریم:

$$|X| \geq \frac{(N - |Z| - 1)}{2} \geq \frac{(N - m + 1)}{2} \geq \frac{\frac{4n}{3} + 1}{2} = \frac{4n + 3}{6} = \frac{2n}{3} + \frac{1}{2}$$

با توجه به ادعای ۱.۳.۲، $|Y| \leq n - 2$ و $N - n \geq n + 1$ داریم:

$$|X \cup Z \cup \{v_0\}| \geq N - |Y| \geq N - n + 2 \geq n + 3$$

بنابراین $Z_0 \subseteq Z - \{v_2\}$ را به گونه‌ای انتخاب می‌کنیم بطوریکه $|Z_0| = n - |X|$. فرض کنید $x_0 \in X - \{v_1, v_2\}$ و $X_0 = X - \{x_0\}$. نشان می‌دهیم که گراف $G[X_0 \cup Z_0 \cup \{v_0\}]$ شامل دور C_n است. از طرفی داریم $X_0 = X - \{v_0\}$ و $|X| \geq \frac{2n}{3} + \frac{1}{3}$ در نتیجه داریم:

$$|X_0| = |X| - \{v_0\} \geq \frac{2n}{3} + \frac{1}{3} - 1 = \left\lfloor \frac{2n}{3} - \frac{1}{3} \right\rfloor$$

و

$$|Z_0| = n - |X| \leq n - \frac{2n}{3} - \frac{1}{3} = \left\lfloor \frac{n}{3} - \frac{1}{3} \right\rfloor$$

با استفاده از ادعای ۲.۳.۲ و فرض کنید $X_0 - \{v_1, v_2\} \subseteq N(Z)$ برای هر $z \in Z$ با توجه به این که $n \geq 6$ همواره داریم:

$$|X_0 - \{v_1, v_2\}| \geq \left\lfloor \frac{2n}{3} - \frac{1}{3} \right\rfloor - 2 \geq \left\lfloor \frac{2n}{3} - \frac{1}{3} \right\rfloor + 1 \geq |Z_0| + 1.$$

چون $G[X_0 \cup \{v_0\}]$ گراف کامل است و تعداد $|Z_0| + 1$ از رأس‌های X با همه رئوس Z_0 مجاور هستند در نتیجه $G[X_0 \cup Z_0 \cup \{v_0\}]$ همیلتنی است و در نتیجه $G[X_0 \cup Z_0 \cup \{v_0\}]$ شامل دور C_n خواهد بود. با استفاده از ادعای ۳.۳.۲ فرض کنید $Z_0 \subseteq N(x)$ ، بنابراین $G[X \cup Z_0 \cup \{v_0\}]$ دارای چرخ W_n با مرکز x_0 است که تناقض است. بنابراین $\bar{H}$ غیر دوبخشی است.

ادعا ۴.۳.۲. اگر $(m, n) \neq (5, 6)$ در این صورت H ، همه دوری ضعیف است با کمر $g(H) = 3$ و $c(H) \geq m$.

برهان. با توجه به (۱.۲) اگر $d \geq \left\lfloor \frac{4n}{3} \right\rfloor$ باشد در این صورت $m > \left\lfloor \frac{4n}{3} \right\rfloor + 1 \geq \left\lfloor \frac{d}{3} \right\rfloor + 1$ و اگر $d \geq 2m - 2$ باشد در این صورت $m = \left\lfloor \frac{2(m-1)}{3} - 1 \right\rfloor + 1 \geq \left\lfloor \frac{d}{3} \right\rfloor + 1$. اگر $e(H) \geq \frac{d(d-1)}{4} + 1$ باشد با توجه به لم ۱.۲.۲ و ۵.۲.۲،

$$e(H) = \frac{d(d-1)}{4} + 1 > \frac{(d-1)^2}{4} + 1$$

در نتیجه گراف H ، همه دوری ضعیف است با کمر $g(H) = 3$ و با توجه به لم ۶.۲.۲، $3 \leq c \leq d$ و اگر رابطه‌ی

$$e(H) = \frac{d(d-1)}{4} + 1 \geq \frac{(c-1)(d-1)}{2} + 1$$

برقرار باشد در این صورت طولانی‌ترین دور $c(H) \geq c$ و این رابطه برای هر c از جمله $\left\lfloor \frac{d}{3} \right\rfloor + 1$ برقرار است و از آنجا که $m \geq \left\lfloor \frac{d}{3} \right\rfloor + 1$ در نتیجه $c(H) \geq m$ است. و از طرفی گراف H کامل است، فرض کنید

$$e(\bar{H}) > \frac{d(d-1)}{2} - \frac{d(d-1)}{4} + 1 = \frac{2d(d-1) - d(d-1) - 4}{4} = \frac{d(d-1)}{4} - 1.$$

گراف $\bar{H}$ شامل دور C_m نیست با توجه به لم های ۱.۲.۲ و لم ۵.۲.۲، داریم: $e(\bar{H}) < \frac{(d-1)^2}{4} + 1$

و

$$e(\bar{H}) < \frac{(c-1)(d-1)}{2} + 1 < \frac{\frac{d}{2}(d-1)}{2} + 1 = \frac{d(d-1)}{4} + 1$$

در نتیجه

$$e(H) > \frac{d(d-1)}{2} - \frac{d(d-1)}{4} - 1 = \frac{d(d-1)}{4} - 1.$$

چون $(m, n) \neq (5, 6)$ و $d \geq 9$ با توجه به رابطه ۱.۲، داریم: $\frac{d(d-1)}{4} - 1 \geq \frac{(d-1)^2}{4} + 1$. پس با توجه به لم ۱.۲.۲، (H) غیر دو بخشی است) و ادعای ۳.۳.۲، گراف های H و $\bar{H}$ همه دوری ضعیف با کمر سه هستند. با توجه به اینکه گراف $\bar{H}$ شامل دور C_m نیست بنابراین $c(\bar{H}) < m$. با توجه به لم ۶.۲.۲، چون $d \geq 9$ در این صورت $\lceil \frac{2d}{3} \rceil \geq \max\{c(H), c(\bar{H})\} \geq$ از طرفی داریم $c(\bar{H}) < m$. اگر فرض شود $c(H) < m$ در این صورت داریم:

$$\lceil \frac{2d}{3} \rceil \leq \max\{c(H), c(\bar{H})\} < m \leq \lfloor \frac{d}{3} \rfloor + 1$$

که تناقض است در نتیجه $c(H) > m$ است. حال نتایج زیر را با توجه به قضیه های بیان شده بررسی خواهیم کرد.

□

اگر $(m, n) = (5, 6)$ ، در این صورت قضیه ۱.۳.۲ با توجه به قضیه ۵.۳.۱ برقرار است زیرا برای $m \geq 5$ فرد و $n > m$ ، $R(W_n, C_m) \leq \max\{13, 13\} = 13$ ، برای $n \geq 6$ ، برابر $R(W_n, C_5) = 13$ خواهد بود. اگر $(m, n) \neq (5, 6)$ باشد در این صورت فرض کنید دور زیر $C = x_1 x_2 \dots x_S x_1$ طولانی ترین دور در گراف H باشد و

$$U = V(H) - V(C) = \{u_1, u_2, \dots, u_t\}$$

که در آن $t = d - S$ باشد. با توجه به ادعای ۴.۳.۲ ($c(H) \geq m$) طولانی ترین دور و $\lfloor \frac{d}{3} \rfloor + 1 \geq m$ و $H = G[N(v_0)]$ و در همسایگی مخدوف v_0 قرار دارد) لذا $m \leq S \leq n - 1$ خواهد بود و با توجه به رابطه (۲.۲) داریم:

$$t = d - S \geq d - n + 1 \geq \frac{(m-1)}{2} + 1 = \frac{m+1}{2}$$

و همچنین طبق لم ۸.۲.۲،

$$|N_C(u_i) \cup N_C(u_j)| \leq \left\lfloor \frac{|C|}{2} \right\rfloor + 1$$

برای هر $u_i, u_j \in U$ برقرار است در این صورت داریم:

$$|V(C) - (N_C(u_i) \cup N_C(u_j))| \geq \left\lfloor \frac{|K|}{2} \right\rfloor - 1 \geq \left\lfloor \frac{m}{2} \right\rfloor - 1 \geq \frac{(m-1)}{2}.$$

بنابراین با توجه به لم ۹.۲.۲، گراف $G[U] = K_t$ ، گرافی کامل است.

حال اگر $E(V(C), U) = \emptyset$ در این صورت با توجه به لم ۹.۲.۲، گراف $G[V(C)] = K_S$ ، گرافی کامل است و در نتیجه $\bar{H}$ دو بخشی است که تناقض با ادعا ۴.۳.۲ است. در نتیجه داریم: $E(V(C), U) \neq \emptyset$.

فرض کنید $x_1 u_1 \in E(G)$ و $U_1 = U - \{u_1\}$ و $X_1 = \{x_2, x_3, \dots, x_{t+1}, x_{S-t+1}, \dots, x_{S-1}, x_S\}$ باشد. چون C طولانی‌ترین دور از گراف H و گراف کامل $G[U] = K_t$ است در نتیجه داریم $E(X_1, U_1) = \emptyset$. چون $|X_1| \geq t \geq \frac{(m+1)}{4}$ و $|U_1| = t - 1 \geq \frac{(m+1)}{4} - 1 = \frac{(m-1)}{4}$ با توجه به لم ۹.۲.۲، گراف $G[X_1]$ ، گراف کامل است. اگر فرض شود $G[V(C) - \{x_1\}] \neq K_{S-1}$ ، در این صورت i ای وجود دارد که $t+2 \leq i \leq S-t$ بطوریکه $G[X_1 \cup \{x_{t+1}, \dots, x_{i-1}\}]$ یک گراف کامل است و با توجه به ماکسیمم بودن دور C و $N_{U_1}(x_i) = \emptyset$ گراف $G[X_1 \cup \{x_{t+1}, \dots, x_{i-1}, x_i\}]$ گراف کامل نیست.

و از طرفی چون گراف $\bar{H}$ ، دوری به طول C_m ندارد با توجه به لم ۹.۲.۲، می‌توان نتیجه گرفت گراف $G[X_1 \cup \{x_{t+1}, \dots, x_{i-1}, x_i\}]$ ، یک گراف کامل است که تناقض است. در نتیجه داریم $G[V(C) - \{x_1\}] = K_{S-1}$. همچنین با توجه به ماکسیمم بودن دور C می‌توان نتیجه گرفت $G[V(C) - \{x_1\}, U_1] = \emptyset$. حال با توجه به اینکه $\bar{H}$ دوری به طول C_m ندارد همواره داریم $U \subseteq N(x_1)$ یا $V(C) - \{x_1\} \subseteq N(x_1)$. اگر $U \not\subseteq N(x_1)$ در این صورت $E(U, x_1) = \emptyset$ در نتیجه داریم: $E(G[U]) = K_t$ و بنابه لم ۹.۲.۲، $\bar{H}$ گرافی دوبخشی است که تناقض با ادعا ۴.۳.۲ است. بنابراین $R(W_n, C_m) \leq \max\{2n+1, 3m-2\}$ برای $m \geq 5$ فرد و $n > m$. در نتیجه اثبات قضیه ۱.۳.۲ کامل می‌شود.

حال با استفاده از قضیه‌های بیان شده به برهان ۱.۲ می‌پردازیم. اگر $m = 3$ باشد در این صورت با استفاده از قضیه ۱.۳.۱، برهان ۱. برقرار است چون $n \geq \frac{3(m-1)}{4}$ در نتیجه $2n+1 \geq 3m-2$ و داریم $2n+1 \leq \max\{2n+1, 3m-2\}$. اگر $m \geq 5$ باشد در این صورت با توجه به قضیه ۱.۳.۲ داریم $R(W_n, C_m) \leq 2n+1$ و از آنجا که گراف کامل $2K_n$ از مرتبه $2n$ دارای چرخ W_n ، نیست چون چرخ W_n از مرتبه $n+1$ است و با هم یکرخت نیستند و متمم آن گراف تهی است و شامل دور C_m ، m فرد نیست. لذا داریم $R(W_n, C_m) \geq 2n+1$ در نتیجه $R(W_n, C_m) = 2n+1$ برای $n \geq \frac{3(m-1)}{4}$ و همچنین برای برهان ۲. چون m و n فرد هستند $m < n \leq \frac{3(m-1)}{4}$ در نتیجه $m \geq 7$ است زیرا در غیر این صورت نامساوی برقرار نمی‌شود و همچنین چون گراف کامل سه بخشی $K_{m-1, m-1, m-1}$ ، با مرتبه $3m-2$ دارای چرخ W_n ، از مرتبه $n+1$ نیست و متمم آن نیز شامل دور C_m نمی‌شود در نتیجه $R(W_n, C_m) \geq 3m-2$ و چون $n \leq \frac{3(m-1)}{4}$ در نتیجه $\max\{2n+1, 3m-2\} = 3m-2$ با توجه به قضیه ۱.۳.۲، داریم $R(W_n, C_m) \leq 3m-2$. بنابراین همواره داریم: $R(W_n, C_m) = 3m-2$ برای m و n فرد و $m < n \leq \frac{3(m-1)}{4}$.

نتیجه ۱.۳.۲. همان‌طور که مشاهده شد برای $m \geq 5$ فرد و $n > m$ قضیه ۱.۳.۲، یک کران بالای برای $R(W_n, C_m)$ تعریف نمود و با توجه به دو ویژگی ۱.۲ که به برهان آن پرداخته شد

بیانگر این مطلب است که در صورتی n زوج نباشد و $m < n < \frac{3(m-1)}{4}$ ، کران بالا برای عدد رمزی $R(W_n, C_m)$ به عنوان کران پایین محسوب می شود. در مورد n زوج و $m < n < \frac{3(m-1)}{4}$ حدس زیر را داریم.

حدس ۱.۳.۲. $R(W_n, C_m) = 2n + 1$ برای m فرد، n زوج و $m < n < \frac{3(m-1)}{4}$.

اگر n زوجی وجود نداشته باشد به طوریکه $m < n < \frac{3(m-1)}{4}$ در این صورت $m \geq 7$ است زیرا اگر $m = 7$ در این صورت $\frac{3(m-1)}{4} = 9$ و در نتیجه $n = 8$ خواهد بود و با توجه به [۳۷] مقدار عدد رمزی $R(W_n, C_m)$ برای $m = 7$ و $n = 8$ برابر با $R(W_8, C_7) = 17$ خواهد شد که بیانگر این است که حدس ۱.۳.۲، برای $m = 7$ برقرار است. در پایان این فصل با استفاده از لم هایی که مطرح شد و به برهان برخی از آنها پرداخته شد به برهان قضیه ۴.۳.۱ می پردازیم.

برهان. فرض کنید گراف G ، گرافی از مرتبه $3n - 2$ با $n \geq 4$ و m فرد و $n \geq m \geq 3$ باشد و از آنجا که گراف $G = 3K_{n-1}$ ، نه شامل دور C_n و نه گراف $\bar{G}$ شامل چرخ W_m برای m فرد است لذا خواهیم داشت $R(C_n, W_m) \geq 3m - 2$. لذا کافی است نشان دهیم $R(C_n, C_m) \leq 3n - 2$. با برهان خلف فرض کنید نه گراف G ، شامل یک دور C_n و نه گراف $\bar{G}$ ، شامل یک چرخ W_m باشد. اگر رأسی مانند v وجود داشته باشد به طوریکه درجه آن به صورت $d(v) \leq n - 2$ باشد در این صورت $G - N[v]$ گرافی از مرتبه حداقل $2n - 1$ خواهد بود زیرا

$$|G - N[v]| \geq 3n - 2 - (n - 1) = 2n - 1$$

با توجه به اینکه عدد رمزی به صورت $R(C_n, C_m) = 2n - 1$ ، برای $n \geq m \geq 3$ فرد و $(m, n) \neq (3, 3)$ خواهد بود در نتیجه گراف $\bar{G} - N[v]$ با توجه به تعریف $R(C_n, C_m)$ ، شامل یک دور C_m خواهد بود و در نتیجه گراف $\bar{G}$ ، شامل یک چرخ W_m با مرکز v است که تناقض با فرض است بنابراین داریم $\delta(G) \geq n - 1$. اگر گراف G ، دوبخشی باشد در این صورت عدد استقلال حداقل برابر با نصف تعداد رئوس گراف خواهد بود لذا داریم:

$$\alpha(G) \geq \frac{|G|}{2} = \frac{(3n - 2)}{2}$$

بنابراین گراف $\bar{G}$ ، شامل یک چرخ W_m از مرتبه $m + 1$ است که تناقض است. حال فرض کنید گراف G ، غیر دوبخشی باشد اگر

$$\delta(G) \geq n = \frac{(3n - 2) + 2}{2}$$

باشد در این صورت با توجه به لم ۲.۲.۲ و ۴.۲.۲ گراف G ، به ترتیب همه دوری ضعیف با کمر $g(G) = 3$ یا $g(G) = 4$ است و طولانی ترین دور آن $n > \delta(G) + 1 \geq c(G)$ خواهد بود لذا گراف G ، شامل یک دور C_n است که تناقض با فرض است در نتیجه داریم $\delta(G) = n - 1$. رأس v ،

$v \in V(G)$ با درجه‌ی $d(v) = \delta(G) = n - 1$ در نظر بگیرید. و همچنین فرض کنید گراف H ، به صورت $H = G - N[v]$ باشد در این صورت مرتبه گراف H برابر با

$$|H| = |G - N[v]| = 3n - 2 - (n - 1) = 2n - 2$$

خواهد بود. اگر گراف H ، دوبخشی باشد به عبارتی $H = (X, Y)$. در این صورت داریم $|X| = |Y| = n - 1$. زیرا در غیر صورت گراف $\bar{G}[X \cup \{v\}]$ یا $\bar{G}[Y \cup \{v\}]$ شامل یک چرخ W_m (از مرتبه $m + 1$) هستند. اگر n زوج باشد در این صورت $n \geq m + 1$ خواهد بود در نتیجه گراف $\bar{G}[X \cup \{v\}]$ شامل یک چرخ W_n از مرتبه $m + 1$ می‌باشد که تناقض با فرض است بنابراین n فرد است. اگر رأسی مانند $v_i \in N(v)$ وجود داشته باشد به طوری که $d_X(v_i) \leq n - 4$ یا $d_Y(v_i) \leq n - 4$ ، از طرفی چون $3 \leq m \leq n - 4$ و n فرد است لذا $n \geq 7$ خواهد بود در نتیجه داریم $d_X(v_i) \leq 3$ یا $d_Y(v_i) \leq 3$. بنابراین گراف $\bar{G}[X \cup \{v, v_i\}]$ یا $\bar{G}[Y \cup \{v, v_i\}]$ شامل یک چرخ W_m می‌باشد که تناقض با فرض است بنابراین $d_X(v_i) \geq n - 3$ یا $d_Y(v_i) \geq n - 3$ برای هر $v_i \in Y$.

اگر درجه رأس y در مجموعه X به صورت $d_X(y) \leq n - 3$ برای هر $y \in Y$ باشد و از آنجا که $n \geq m$ است اگر فرض کنیم $|X \cup \{y\}| \geq m$ ، در این صورت به تولید چرخ W_n در $\bar{G}[X \cup \{v, y\}]$ به مرکز v منجر می‌شود که تناقض است در نتیجه $d_X(y) \geq n - 2$ برای هر $y \in Y$ خواهد بود. و با توجه به هم اندازه بودن X و Y برای هر $x \in X$ داریم $d_Y(x) \geq n - 2$. از آنجا که برای هر $v_1, v_2 \in N(v)$ می‌توان رأس x و y را بدین گونه انتخاب کرد که $x \in N_X(v_1)$ و $y \in N_Y(v_2)$ بطوریکه $xy \in E(G)$ در نتیجه vv_1xyv_2v یک دور C_5 در گراف G است و بنابراین خواهیم داشت $n \geq 7$. اکنون فرض کنید $v_1 \in V(G)$ باشد لذا با استدلال‌های بالا می‌توان نتیجه گرفت که گراف $H[N_H(v_1)]$ شامل یک زیر گراف $K_{n-3, n-3}^-$ است که $K_{n-3, n-3}^-$ نشان دهنده‌ی یک گراف دوبخشی $K_{n-3, n-3}$ که تطابق کامل را از آن کم کرده‌ایم. از آنجا که $K_{n-3, n-3}^-$ دارای یک دور همیلتنی برای $n \geq 6$ است لذا $v_1 + K_{n-3, n-3}^-$ دارای یک دور C_n خواهد بود بنابراین گراف H ، غیر دوبخشی است.

اگر گراف $\bar{H}$ ، دوبخشی باشد با دوبخش‌های X و Y ، $\bar{H} = (X, Y)$ ، در این صورت داریم $|X| = |Y| = n - 1$. زیرا در غیر این صورت گراف‌های $G[X]$ و $G[Y]$ کامل هستند لذا $E(X, Y)$ شامل هیچ دو یال مستقلی نیست زیرا در غیر این صورت شامل دور C_n خواهند بود. اگر تعدادی رأس مانند $v_i \in N(v)$ وجود داشته باشند به طوری که $d_X(v_i) \geq 2$ یا $d_Y(v_i) \geq 2$ ، در این صورت با توجه به لم‌های ۲.۲.۲ و ۴.۲.۲ گراف‌های $G[X \cup \{v_i\}]$ و $G[Y \cup \{v_i\}]$ شامل یک دور C_n خواهد بود و بنابراین $d_X(v_i) \leq 1$ یا $d_Y(v_i) \leq 1$ برای هر $v_i \in N(v)$ است.

اگر گراف H ، دارای دو یال بین مجموعه X و Y داشته باشد در این صورت با توجه به اینکه $H[X] = H[Y] = K_{n-1}$ و چون $n \geq 4$ است، لذا گراف H ، شامل یک دور C_n است و بنابراین گراف G ، نیز شامل دور C_n خواهد بود که تناقض است. بنابراین با توجه به اینکه $\delta(G) = n - 1$ است لذا می‌توان مشاهده کرد که رأس‌هایی مانند $v_1, v_2 \in N(v)$ و $x_1, x_2 \in X$ وجود دارند به

طوری‌که $v_1x_1, v_2x_2 \in E(G)$ ، در نتیجه گراف G ، دارای یک دور C_n خواهد بود. اگر $n \geq 5$ باشد بنابراین داریم $n = 4$ در این مورد فرض کنید $m = 3$ و $N(v) = \{v_1, v_2, v_3\}$ ، $X = \{x_1, x_2, x_3\}$ و $Y = \{y_1, y_2, y_3\}$ باشد و همچنین فرض کنید $v_1x_1, v_2x_2 \in E(G)$. از آنجا که گراف G ، شامل دور C_4 نیست در نتیجه $v_1v_2 \notin E(G)$. از طرفی چون $d_X(v_i) \leq 1$ و $d_Y(v_i) \leq 1$ برای هر $v_i \in N(v)$ ، می‌توانیم فرض کنیم $x_3, y_3 \notin N(v_1) \cup N(v_2)$. اگر $x_3, y_3 \notin E(G)$ ، باشد. در این صورت می‌توان نتیجه گرفت:

$$\bar{G}[\{v_1, v_2, x_3, y_3\}] = K_4 = W_3$$

که تناقض است در نتیجه داریم $x_3, y_3 \in E(G)$. اگر برای تعدادی $i \in \{1, 2\}$ ، داشته باشیم $y_i \notin N(v_1) \cup N(v_2)$ ، در این صورت رابطه زیر برقرار خواهد بود:

$$\bar{G}[\{v_1, v_2, x_3, y_i\}] = K_4 = W_3$$

خواهد بود بنابراین با استفاده از استدلال بالا نتیجه می‌گیریم $v_1y_1, v_2y_2 \in E(G)$. اگر $v_1, v_2 \in N(v_3)$ باشد در این صورت $v_1v_2v_3v_1$ یک دور C_4 در گراف G است بنابراین می‌توان فرض کرد که $v_1v_3 \notin E(G)$ و چون گراف G ، شامل دور C_4 نیست در نتیجه داریم:

$$\bar{G}[\{v_1, v_3, x_2, y_2\}] = K_4 = W_3$$

که تناقض است بنابراین گراف $\bar{H}$ ، غیر دوبخشی است. اگر $n = 4$ باشد در این صورت $m = 3$ خواهد بود. اگر گراف $\bar{H}$ ، شامل یک دور C_3 باشد در این صورت گراف $\bar{G}$ ، همراه رأس v ، دارای یک چرخ W_4 به مرکز v خواهد بود که تناقض با فرض است. بنابراین از آنجا که گراف $\bar{H}$ ، یک گراف غیر دوبخشی از مرتبه $6 = 2n - 2$ است، لذا گراف $\bar{H}$ ، دارای یک دور فرد C_5 بدون هیچ قطری (فاصله بین دو رأس را طول کوتاه‌ترین مسیر ممکن بین آن دو است حال به ازای هر رأس در نظر بگیریم، قطر گراف برابر بیشترین خروج از مرکز است.) و فقط رأسی که در دور C_5 در گراف $\bar{H}$ قرار ندارد به همراه رئوس دیگر شامل یک دور C_4 می‌شود که تناقض با فرض است. بنابراین می‌توانیم فرض کنیم که $n \geq 5$ است.

ما ابتدا اشاره می‌کنیم که برای گراف H با مرتبه $|H| = 2n - 2 \geq 8$ ، رابطه زیر برقرار است:

$$\left\lfloor \frac{|H|(H-1)}{4} \right\rfloor > \frac{(|H|-1)^2}{4} + 1$$

اکنون اگر رابطه زیر برقرار باشد:

$$e(H) \geq \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4} + 1$$

با توجه به لم ۵.۲.۲، طولانی‌ترین دور در گراف H حداقل برابر $c(H) \geq n$ خواهد بود لذا برای هر $3 \leq c \leq n$ برقرار است از جمله $c = n - \frac{1}{4}$. و در نتیجه با توجه به لم ۱.۲.۲، گراف H ، همه

دوری ضعیف است با کمر $g(G) = 3$. در نهایت گراف H ، شامل یک دور C_n است که تناقض است. بنابراین داریم:

$$e(H) \leq \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4}$$

می توان نتیجه گرفت:

$$\begin{aligned} e(\bar{H}) &\geq \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{2} - \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4} - 1 \\ &= \frac{2(2n-2)((2n-2)-1) - (2n-2)((2n-2)-1)}{4} - 1 \\ &\geq \left\lfloor \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4} \right\rfloor \end{aligned}$$

و از آنجا که گراف $\bar{H}$ ، شامل دور C_n نیست لذا بنابه لم ۵.۲.۲، داریم:

$$e(\bar{H}) \leq \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4} + 1$$

و لذا با استدلالی مشابه قبل نتیجه می گیریم:

$$e(H) > \left\lfloor \frac{(2n-2)((2n-2)-1)}{4} \right\rfloor.$$

لذا با توجه به لم ۶.۲.۲، در این صورت داریم:

$$\max\{c(H), c(\bar{H})\} \geq \left\lceil \frac{2n}{3} \right\rceil = \left\lceil \frac{2(2n-2)}{3} \right\rceil > n.$$

بنابراین با توجه به لم ۱.۲.۲، گراف H ، یا شامل دور C_n (گراف H)، همه دوری ضعیف است و کمر آن $g(G) = 3$ و طولانی ترین دور در $c(H)$ یا $c(\bar{H})$ از n بزرگتر هستند. یا گراف $\bar{H}$ ، شامل یک دور C_m است و همراه با رأس v در گراف $\bar{G}$ ، یک دور W_m را تشکیل می دهند که تناقض پایانی اثبات خواهد بود. $\square$

فصل ۳

تعیین عدد رمزی چند رنگی روی دورها

۱.۳ مقدمه

این فصل با استناد به مرجع [۳۱] نگارش شده است.

در این فصل به مطالعه اعداد رمزی چندرنگی روی دورها پرداخته و سپس مسئله عدد رمزی مرتبط با رنگ‌آمیزی یالی از گراف‌های معمولی با k -رنگ برای $k \geq 2$ در نظر گرفته خواهد شد. همچنین نتایج و کران‌هایی که توسط اردوش و باندی برای یک دور فرد C_n حدس زده شده مورد بررسی قرار خواهد گرفت. همچنین زمانی که n زوج است یونگچی^۱، بینگ شی^۲ و یوانشنگ^۳ راهکارهایی را ارائه دادند و رابطه $R_k(C_k) \geq (k-1)n - 2k + 4$ را نشان دادند که در این فصل رابطه $R_k(C_n) \leq kn + o(n)$ و n زوج را اثبات می‌کنیم و استدلالی قوی‌تر برای $k \geq 4$ و n فرد $R_k(C_n) \leq k^2 n + o(n), n \rightarrow \infty$ را ارائه می‌دهیم. مسئله‌ای که توسط لوزاک^۴ مطرح شد و تاکنون باز است را مطرح می‌کنیم.

مسئله باز: برای $k \geq 4$ و n ، فرد کران بالایی برای $R_k(C_n)$ با پیچیدگی $O(k)$ بیابید. در طول این پایان نامه پاسخ جزئی به کمک قضیه زیر ارائه می‌دهیم:

---

^۱Yongqi

^۲Bingxi

^۳Yuansheng

^۴Luczak

قضیه ۱.۱.۳. برای هر عدد صحیح $k \geq 4$ و n فرد، در این صورت داریم:

$$R_k(C_n) \leq k2^{kn} + o(n), \quad n \rightarrow \infty.$$

در تعیین کران بالا برای $R_k(C_n)$ ، برای $k \geq 3$ و n فرد، لوزاک [۲۹] ثابت کرد که مقدار عدد رمزی برابر مقدار زیر خواهد بود:

$$R_3(C_n) = 4n + o(n), \quad n \rightarrow \infty$$

بعدها [۴۳] و [۴۴] مقدار عدد رمزی را برابر $R_3(C_n) = 4n - 3$ ، برای n های فرد در نظر گرفتند. باندی و اردوش [۸] برای دور فرد، n رأسی C_n حدس زیر را ارائه دادند که به شرح زیر است.

حدس ۱.۱.۳. برای دور فرد، n رأسی C_n ، عدد رمزی برابر $1 + 2^{k-1}(n-1)$ برای $R_k(C_n) \leq$ ، $n > 3$ خواهد بود.

برهان. برهانی برای $k = 2$ به شرح زیر ارائه دادند:

با اختصاص دادن رنگ اضافی به کران پایین و با استفاده از رابطه بازگشتی برای دو رنگ، دو مجموعه‌ی مجزا با اندازه‌ی $n - 1$ در نظر بگیرید. رنگ همه‌ی جفت‌هایی که در هر مجموعه قرار دارند را با رنگ ۱ و رنگ همه جفت‌هایی که به این دو مجموعه وصل می‌شوند را رنگ ۲ اختصاص می‌دهیم. برای $i = 3, \dots, k$ ، دو کپی مجزا از رنگ‌آمیزی برای $i - 1$ رنگ در نظر بگیرید همه جفت‌هایی که به این دو کپی وصل می‌شوند را رنگ i اختصاص می‌دهیم. در نهایت یک k -رنگ آمیزی $2^{k-1}(n-1)$ رأسی داریم و هر مؤلفه تک‌رنگ در آن $n - 1$ رأسی است و یا دوبخشی می‌باشد. و از آنجا که گراف دوبخشی است لذا دارای دور فرد نمی‌باشد. $\square$

باندی و اردوش کران بالایی برای عدد رمزی $R_k(C_n)$ و n فرد به صورت زیر ارائه دادند $R_k(C_n) \leq (k+2)!n$. مطلب فوق در خصوص عدد رمزی $R_k(C_n)$ برای n فرد بیان شد در حالی که عدد رمزی $R_k(C_n)$ زمانی که n زوج است رفتار متفاوتی دارد در این باره با توجه به [۱۴] و [۳۵] عدد رمزی برابر $1 - \frac{3^n}{4}$ می‌باشد و برای مقدارهای بزرگ و زوج n ، مقدار عدد رمزی را برابر $R_3(C_n) = 2n$ ارائه دادند. برای تعیین کران بالا برای عدد رمزی $R_k(C_n)$ وقتی n زوج قضیه زیر را مطرح می‌کنیم و با کمک قضیه‌ها و لم‌هایی که در پایان ارائه می‌دهیم به اثبات آن می‌پردازیم.

قضیه ۲.۱.۳. برای هر عدد صحیح $k \geq 2$ و n زوج، رابطه زیر برقرار است:

$$R_k(C_n) \leq kn + o(n), \quad n \rightarrow \infty.$$

در هر دو قضیه ۱.۱.۳ و ۲.۱.۳، مقدار k - ثابت و n بزرگ در نظر گرفته شده است و در موردی که n ثابت و k بزرگ در نظر گرفته شود اطلاعات کمی داریم و برای n فرد و k بزرگ با توجه به ۱.۱.۳، باندی و اردوش [۸] کران اصلی زیر را به دست آوردند:

$$2^{k-1}(n-1) + 1 \leq R_k(C_n) \leq (k+2)!n.$$

کران بهتری هم برای مقدارهای کوچک n وجود دارد با توجه به [۵]، [۳۲]، [۳]، [۳۶] برای $n = 3$ می توان نتیجه گرفت:

$$c_1 10^{\sqrt{3k/6}} \leq R_k(C_3) \leq c_2 k!$$

که در آن $e < c_2$ خواهد بود. برای $n = 5$ ، لی^۵ کران بالا را به صورت زیر ارائه داد:

$$R_k(C_5) \leq \sqrt{18^k k!}, \quad k \geq 2.$$

و برای n زوج، کران بالا به صورت زیر خواهد بود:

$$R_k(C_n) \leq ck^{\frac{n}{n-2}},$$

که در آن c ، ضریبی است که به n بستگی دارد. لی و لیه^۶ [۴۶]، نشان دادند که این کران به صورت مجانبی برای $n = 4, 6, 10$ درست است. حال برای این مورد مثالی را برای $n = 4$ و $k = 2$ ارائه می دهیم.

مثال ۱.۱.۳. رنگ آمیزی یالی از گراف کامل C_4 برابر با $R(C_4, C_4) = 6$ است.

برهان. رنگ آمیزی یالی از گراف کامل K_5 را در نظر بگیرید. نشان می دهیم که $R(C_4, C_4) > 5$ خواهد بود. زیرا هیچ دور C_4 تک رنگی در آن وجود ندارد. اکنون گراف G ، با شش رأس با یال های رنگ آمیزی شده آبی و قرمز در نظر بگیرید. رأس v از گراف G ، را در نظر بگیرید حال دو مورد را بررسی می کنیم.

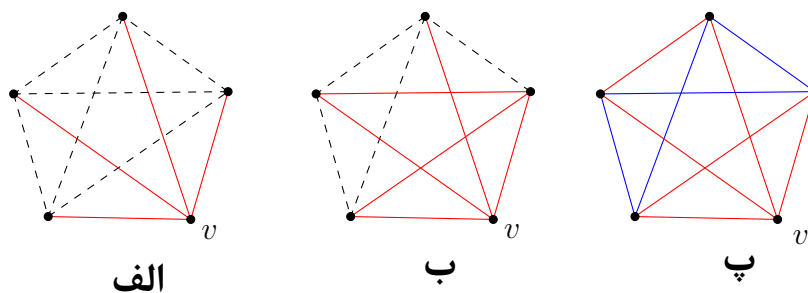
۱. فرض کنید رأس v با چهار رأس یا بیشتر مجاور باشد و آنها را با رنگ قرمز رنگ آمیزی کنید و فرض کنید K_4 زیرگرافی از دیگر رأس ها باشد که با خط چین نشان داده شده است. در میان شش یال از گراف K_4 ، اگر هر دو یال مجاور، هر دو با هم قرمز باشند پس همراه با دو یال قرمز مجاور با v ، یک دور C_4 را تشکیل می دهند در غیر این صورت حداکثر دو یال قرمز در این گراف K_4 وجود دارد که با رئوس دیگر مجاور نیستند در این مورد چهار یال باقی مانده یک دور C_4 ، آبی را تشکیل می دهند.

۲. فرض کنید رأس v ، با سه رأس مجاور باشد و یال ها را به رنگ قرمز و با رنگ آبی دقیقاً به دو رأس دیگر وصل کنید. پنج رأسی که در مجموعه های $v_r = \{r_1, r_2, r_3\}$ و $v_b = \{b_1, b_2\}$ قرار دارند مبنایی برای رنگ یال هایی که به هر رأس v وصل می شوند، هستند. گراف کامل دوبخشی $K_{3,2}$ روی رأس های مجموعه را با خط چین نشان داده شده است. اگر یک رأس $b_i \in v_b$ وجود داشته باشد که با دو یال قرمز به گراف دوبخشی $K_{3,2}$ مجاور باشد، یک دور C_4 قرمز را تشکیل می دهند و اگر یک رأس $r_j \in v_r$ وجود داشته باشد

^۵Li

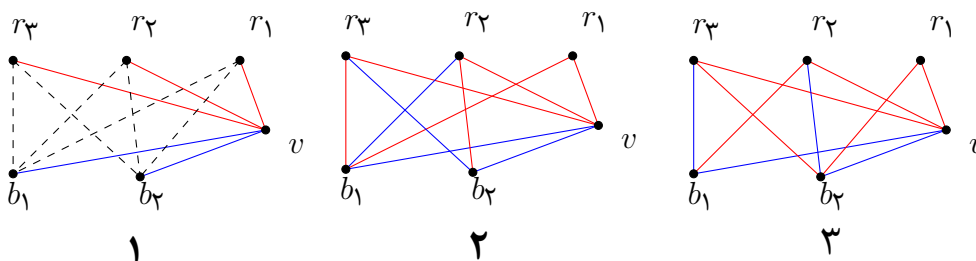
^۶Lih

شکل ۱.۳: گراف کامل K_5

که با دو یال به گراف دوبخشی $K_{3,2}$ مجاور باشد، یک دور C_4 ، آبی را تشکیل می‌دهند. حال فرض کنید هیچ دور C_4 ، تک‌رنگی وجود نداشته باشد. بدون در نظر گرفتن دو مورد قبل، شروع به رنگ‌آمیزی یال‌هایی از گراف کامل دوبخشی $K_{3,2}$ می‌کنیم. یال $r_1 b_1$ را قرمز رنگ می‌کنیم زیرا ممکن است رأس b_1 دو یال قرمز نداشته باشد در نتیجه $b_1 r_2$ را آبی رنگ می‌کنیم در این صورت یال $r_2 b_2$ قرمز خواهد بود. این فرآیند از رنگ‌آمیزی یال‌ها را ادامه می‌دهیم تا زمانی که وارد آخرین یال از گراف کامل دوبخشی $K_{3,2}$ شویم که منجر به یک دور C_4 قرمز می‌شود $(vr_1 b_1 r_3 v)$. اگر یال $r_1 b_1$ آبی باشد با رنگ‌آمیزی بقیه یال‌ها با توجه به شکل ۲.۳، قسمت ۳، که در این حالت دور C_4 قرمز تشکیل خواهد شد. با جابه‌جا کردن رنگ‌های قرمز و آبی در دو مورد بالا می‌توان نتیجه گرفت که اگر رأس v ، به دقیقاً سه یال آبی و دو یال قرمز متصل باشد. ناچار یک دور C_4 تک‌رنگ در جای دیگر گراف G ، حاصل می‌شود. با در نظر گرفتن همه موارد ما در نهایت نشان می‌دهیم که در همه رنگ‌آمیزی‌هایی که از گراف K_6 با دو رنگ آبی و قرمز داریم همواره یک دور C_4 تک‌رنگ وجود خواهد داشت و برهان کامل می‌شود.

شکل ۲.۳: گراف کامل K_6

□

در خصوص اثبات قضایای ۱.۱.۳ و ۲.۱.۳ ابزارهایی به صورت قضیه و لم ارائه می‌دهیم.

۲.۳ ابزارها

قضیه زیر از مرجع [۱۲] برگرفته شده است.

قضیه ۱.۲.۳. فرض کنید $n \geq 3$ ، برای هر گراف G با حداقل $1 + \frac{(n-1)(v(G)-1)}{4}$ یال، گراف G شامل یک دور از اندازه حداقل n است.

لم زیر از تجزیه لم [۳۰] به دست آمده را مطرح و به اثبات آن می‌پردازیم.

لم ۱.۲.۳. اگر هر یک از مؤلفه‌های غیر دوبخشی گراف G ، شامل یک تطابق از اندازه حداقل $\frac{n}{2}$ یال‌ها نباشند، در این صورت یک افراز $V(G) = V^1 \cup V^2 \cup V^3$ ، از رأس‌های گراف G ، مانند $V(G) = V^1 \cup V^2 \cup V^3$ چنان وجود دارد بطوریکه:

۱. گراف G ، هیچ یالی بین $V^1 \cup V^2$ و V^3 ندارد؛

۲. زیرگراف $G[V^1 \cup V^2]$ دوبخشی است و بخش‌های آن (V^1, V^2) هستند.

۳. زیرگراف $G[V^3]$ ، دارای حداکثر $\frac{n(|V^3|-1)}{4}$ یال است و هر مؤلفه آن غیر دوبخشی است.

توجه کنید که لم ۱.۲.۳ یک تجزیه از مجموعه رئوس $V(G)$ به مجموعه‌های V^1 ، V^2 و V^3 ارائه می‌دهد و به مجموعه V^3 یک مجموعه تنک می‌گوییم.

برهان. مؤلفه‌های $H_1, H_2, \dots, H_r$ از گراف G ، را در نظر بگیرید. فرض کنید $V^1 \cup V^2$ ، مجموعه‌ای از رأس‌هایی باشد که در آن همه مؤلفه‌ها دو بخشی هستند و $V^3 = V \setminus V^1 \cup V^2$ مجموعه‌ای از رأس‌هایی باشد که از اجتماع مؤلفه‌های غیر دوبخشی تشکیل شده است. در این صورت موارد ۱ و ۲ برقرارند. اگر هر مؤلفه غیر دوبخشی از H_i دارای میانگین درجه بزرگتر از n باشد طبق قضیه ۱.۲.۳ شامل یک دور طولانی‌تر از n است و همچنین یک تطابق از اندازه حداقل n را دارا هستند که تناقض با فرض است. در نتیجه هر مؤلفه از $G[V^3]$ دارای میانگین درجه حداکثر n است. $\square$

برای اثبات قضیه ۱.۱.۳، لم‌های زیر را ارائه می‌دهیم.

۳.۳ دوره‌های فرد

برای $k \geq 1$ عدد صحیح و عدد مثبت c ، $P_k(c)$ را با ویژگی زیر در نظر بگیرید. $P_k(c)$: برای هر $\varepsilon > 0$ ، یک $\delta > 0$ و n_0 ای چنان وجود دارد که برای هر $n > n_0$ فرد و هر گراف G با مجموعه رأس‌های $V(G)$ که $v(G) > (1 + \varepsilon)cn$ و همچنین مجموعه یال‌های $e(G) \geq (1 - \delta) \binom{v(G)}{2}$ ، هر k -رنگ‌آمیزی یالی از گراف G دارای یک مؤلفه تک‌رنگ غیر

دوبخشی با یک تطابق از $\frac{n+1}{3}$ یال هاست. اثبات ما از قضیه ۱.۱.۳ بر اساس نتیجه زیر از دستوری در لم [۳۳] که توسط فیگاج^۷ و لوزاک بدست آمده است و همچنین در [۳۰] به صورت کلی بیان شده است.

لم ۱.۳.۳. فرض کنید عدد حقیقی $c > 0$ و عدد صحیح $k \geq 2$ باشد. اگر ویژگی $P_k(c)$ برقرار باشد، در این صورت نتیجه می‌شود:

$$R_k(C_n) \leq (c + o(1))n, \quad n \rightarrow \infty.$$

قضیه ۱.۱.۳ از لم بعدی پیروی می‌کند.

لم ۲.۳.۳. برای هر عدد صحیح $k \geq 4$ ، ویژگی $P_k(k^{2^k})$ برقرار است.

برهان. عدد صحیح $k \geq 4$ و $\varepsilon > 0$ را در نظر بگیرید. با توجه به ویژگی $P_k(c)$ فرد n و به اندازه کافی بزرگ باشد و $\delta = \frac{\varepsilon}{4^{2k+4}}$ و $N = (1 + \varepsilon)k^{2^k}n$ را در نظر بگیرید.

فرض کنید G ، گرافی با ویژگی $v(G) \geq N$ و $e(G) \geq (1 - \delta) \binom{v(G)}{2}$ باشد با توجه به ویژگی

$P_k(c)$ ، هر k -رنگ آمیزی از گراف G ، دارای یک مؤلفه غیر دوبخشی با یک تطابق از $\frac{n+1}{3}$ یال‌ها است. به برهان خلف فرض کنید یک k -رنگ آمیزی یالی از گراف G ، بدون یک تطابق تکرنگ از $\frac{n+1}{3}$ یال‌ها در یک مؤلفه غیر دوبخشی وجود داشته باشد. همچنین ممکن است فرض شود که $v(G) = N$ و $\varepsilon < 1$ و $\delta = 0$ ، $\varepsilon = 0$ و $V(G) = N$ و $e(G) \geq \binom{N}{2}$

اگر مجموعه رأس‌های G ، $v(G) > N$ و مجموعه یال‌های آن به صورت زیر باشد:

$$e(G) \geq (1 - \delta) \binom{v(G)}{2} \quad (1.3)$$

به صورت غیر بازگشتی، $v(G) - N$ بار، با در نظر گرفتن یک رأس از کمترین درجه، یک زیر گراف از گراف G با N رأس و حداقل $(1 - \delta) \binom{v(G)}{2}$ یال به دست می‌آوریم. برای هر رنگ i ، G_i را زیرگراف فراگیر از گراف G که القاء شده توسط یال‌های به رنگ i ، در نظر بگیرید. در این صورت G_i ، شامل یک تطابق از $\frac{n+1}{3}$ یال‌ها در یک مؤلفه غیر دوبخشی نیست در غیر به تناقض می‌رسیم. حال با استفاده از لم ۱.۲.۳، برای هر زیرگراف فراگیر G_i ، که $i \in [k] := \{1, 2, \dots, k\}$ ، افزایشی از V_i^1 و V_i^2 و یک مجموعه‌ی تنک V_i^3 به دست می‌آیند. برای هر $i \in [k]$ مجموعه‌های $X_i^1 = V_i^1$ و $X_i^2 = V_i^2 \cup V_i^3$ در نظر بگیرید. چون هر کدام از مجموعه‌ها دارای k عضو هستند و از طرفی بعضی از اعضا شاید دوبار شمرده شوند (اعضایی که دو بار شمرده می‌شوند همان اعضایی هستند که در اشتراک حضور دارند). در نتیجه 2^k

^۷Figaj

تا از مجموعه‌ها به شکل $\cap_{l=1}^k X_l^{j_l}$ ، $j_l \in \{1, 2\}$ برای هر l هستند. چون مجموعه‌های V_i^2 ، V_i^1 و V_i^3 یک افزانهایی از مجموعه رؤوس $v(G)$ برای هر i هستند، پس می‌توان نتیجه گرفت که 2^k تا از مجموعه‌های بالا جفت‌های مجزایی هستند و یک افزاز از $V(G)$ را تشکیل می‌دهند. گراف G ، با مجموعه رأس‌های $N = (1 + \varepsilon)k2^k n$ در نظر بگیرید. از آنجا که جایگشت‌ها متمایز نیستند بنابراین انتخابی از $j_l \in \{1, 2\}$ و $l = 1, 2, \dots, k$ وجود دارد به طوری که اندازه مجموعه‌ی $X = \bigcap_{l=1}^k X_l^{j_l}$ حداقل برابر با مقدار زیر خواهد بود:

$$\frac{N}{2^k} = (1 + \varepsilon)kn > kn \quad (2.3)$$

برای هر رنگ i ، اگر یال e با رنگ i در X وجود داشته باشد در این صورت با توجه به لم ۱.۲.۳، قسمت (۱) و (۲)، یال e باید در مجموعه تنک V_i^3 قرار بگیرد از آنجا که مجموعه رأس‌هایی در V_i^3 قرار دارند که به صورت اجتماع مؤلفه‌های غیر دوبخشی است و با استفاده قسمت (۳) لم ۱.۲.۳، یال e ، داخل یک مؤلفه‌ی فرد قرار می‌گیرد و چون طبق فرض تطابق تک‌رنگی از $\frac{n+1}{2}$ یال‌ها در مؤلفه‌های غیر دوبخشی وجود ندارد در نتیجه X ، شامل هیچ دور طولانی‌تر از n نیست. (زیرا اگر X ، شامل دوری طولانی‌تر از n باشد طبق قضیه ۱.۲.۳ یک تطابق از اندازه‌ی حداقل n وجود دارد که تناقض با فرض است) بنابه قضیه ۱.۲.۳ حداکثر $\frac{n(|X|-1)}{2}$ یال از رنگ i وجود دارد به طوری‌که هر دو سر انتهایی آنها در X قرار می‌گیرد که همان زیرگراف القاء شده توسط X است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت:

$$e(G[X]) \leq \frac{kn(|X| - 1)}{2} \quad (3.3)$$

با توجه به رابطه (۱.۳) لذا داریم:

$$e(G[X]) \geq \binom{|X|}{2} - \delta \binom{N}{2}. \quad (4.3)$$

با مقایسه کردن روابط (۳.۳) و (۴.۳) داریم:

$$\begin{aligned} e(G[X]) &\leq \frac{kn(|X| - 1)}{2} \\ e(G[X]) &\geq \binom{|X|}{2} - \delta \binom{N}{2} = \frac{|X|!}{2!(|X| - 2)!} - \frac{\delta N!}{2!(N - 2)!} \\ &= \frac{|X|(|X| - 1) - \delta(N(N - 1))}{2} \leq \frac{kn(|X| - 1)}{2} \end{aligned}$$

لذا می‌توان نتیجه گرفت:

$$|X| \leq \frac{kn(|X| - 1) - \delta(N(N - 1))}{|X| - 1} = kn + \frac{\delta(N(N - 1))}{|X| - 1}.$$

با استفاده از فرض برهان، فرض کنید $\delta = \frac{\varepsilon}{2^{k+4}}$ و از آنجا که $\varepsilon < 1$ ، به عبارتی $\varepsilon = o(1)$ در نظر گرفته می‌شود در این صورت عبارت زیر نتیجه می‌شود:

$$N = (1 + \varepsilon)k2^k n = k2^k n \leq k2^{k+1} n.$$

و $|X| > kn$ و با جایگزاری در رابطه زیر داریم:

$$\frac{\delta(N(N-1))}{|X|-1} \leq \frac{2\delta N^2}{|X|} \leq \frac{2\delta(k^{2k+1}n)^2}{kn} \leq \frac{\varepsilon kn}{2}.$$

در نتیجه داریم:

$$|X| \leq kn + \frac{\delta(N(N-1))}{|X|-1} \leq kn + \frac{\varepsilon kn}{2},$$

از طرف دیگر با توجه به رابطه (۲.۳) نتیجه می‌شود:

$$(1 + \varepsilon)kn \leq |X| \leq kn + \frac{\varepsilon kn}{2}$$

□ که تناقض است.

ملاحظه ۱.۳.۳. روش‌های از فیگاج و لوزاک و همچنین برهانی که در لم ۲.۳.۳ ارائه شد استدلال قوی‌تری از قضیه ۱.۱.۳ را مطرح می‌کند و لذا می‌توان به صورت زیر شرح داد. برای عدد صحیح $k \geq 4$ و $\varepsilon > 0$ یک $\delta > 0$ و n_0 ای وجود دارد بطوریکه از ویژگی زیر پیروی می‌کند. فرض کنید که $n > n_0$ و فرد n و $N \geq (1 + \varepsilon)k^{2k}n$ باشد و گراف G با مجموعه رئوس $v(G) \geq N$ و مجموعه یال‌های $e(G) \geq (1 - \delta) \binom{v(G)}{2}$ باشد. پس در هر k -رنگ‌آمیزی یال‌های از G ، یک دور تک‌رنگ C_n وجود دارد.

این نوع قضیه‌ها متفاوت تر از نوع دیگری از رنگ‌آمیزی گراف‌های کامل نیستند ولی در اینجا این نوع کاربردها مورد استفاده است. برای اثبات قضیه ۲.۱.۳ مورد دیگری از لم فیگاج و لوزاک (لم ۳ در [۲۰]) را در خصوص دوره‌های زوج ارائه می‌دهیم.

۴.۳ دوره‌های زوج

قبل بررسی دوره‌های زوج لم زیر را مطرح می‌کنیم.

لم ۱.۴.۳. عدد حقیقی $c > 0$ در نظر بگیرید اگر برای هر $\varepsilon > 0$ وجود دارد یک $\delta > 0$ و یک n_0 ای به طوری که برای هر $n > n_0$ زوج و هر گراف G با مجموعه رأس‌های $v(G) > (1 + \varepsilon)cn$ و مجموعه یال‌های $e(G) \geq (1 - \delta) \binom{v(G)}{2}$ هر k -رنگ‌آمیزی یالی از G دارای یک مؤلفه تک‌رنگی شامل یک تطابق از $\frac{n}{2}$ یال‌ها است در این صورت داریم $R_k(C_n) \leq (c + o(1))n$ حال به اثبات قضیه ۲.۱.۳ می‌پردازیم.

برهان. برای یک $0 < \varepsilon < 1$ دلخواه، هر k -رنگ‌آمیزی از یک گراف G روی مجموعه رأس‌های $N > (1 + \varepsilon)nk$ با حداقل مجموعه یال‌های $\binom{N}{2} (1 - \frac{\varepsilon}{k})$ در نظر بگیرید و از آنجا که جایگشت‌ها

متمایز نیستند لذا یکی از رنگ‌ها دارای حداقل $\frac{1}{k}n(N-1) + 1$ $\binom{N}{2}$ $\frac{1}{k}(1 - \frac{\epsilon}{k})$ یال است و همچنین با توجه به قضیه ۱.۲.۳ این رنگ شامل یک دور از اندازه حداقل $n+1$ است. در نتیجه یک تطابق پوششی n رأسی در یک مؤلفه تک‌رنگ وجود دارد و از آنجا که تطابق کامل است عدد تطابق و عدد پوششی یالی با هم برابر و مقدارشان برابر $\frac{n}{k}$ است. بنابه لم ۱.۴.۳ نتیجه می‌گیریم:

$$R_k(C_n) \leq (k + o(1))n.$$

□

فصل ۴

تعیین عدد رمزی دوره‌های بزرگ در مقایسه با چرخ‌ها

۱.۴ مقدمه

این فصل به استناد مراجع [۲۳] و [۲۲] نگارش شده است.

در این فصل به تعیین عدد رمزی دوره‌های بزرگ C_n (از مرتبه n) در مقایسه با چرخ‌های W_m (از مرتبه $m+1$) که در آن m زوج و فرد است می‌پردازیم. نتایجی که در مورد دوره‌ها در مقایسه با چرخ‌ها بدست آمده است بدین شرح است: بور و اردوش [۱۸] ثابت کردند که عدد رمزی دور C_3 و چرخ W_m برای $m \geq 5$ به صورت $R(C_3, W_m) = 2m+1$ است. بعدها هندری^۱ نشان داد که عدد رمزی به صورت $R(C_5, W_4) = 9$ است. جایاواردن^۲ و روسین^۳ ثابت کردند عدد رمزی برای دور C_5 و چرخ W_5 برابر $R(C_5, W_5) = 11$ خواهد بود. اخیراً در [۲۱] عدد رمزی دوره‌ها در مقایسه با چرخ‌های کوچک بدین صورت خواهد بود که عدد رمزی دور C_n برای $n \geq 5$ و چرخ W_m ، $m = 4, 5$ به صورت $R(C_n, W_4) = 2n - 1$ و $R(C_n, W_5) = 3n - 2$ است.

---

^۱Hendry

^۲Jayawardene

^۳Roussean

در بخش دوم این فصل به تعیین عدد رمزی دوره‌های بزرگ C_n در مقایسه با چرخ‌های W_m که در آن m زوج است، می‌پردازیم.

۲.۴ کران‌هایی برای تعیین عدد رمزی $R(C_n, W_m)$ دور C_n و چرخ W_m (m زوج)

برای دور گراف G و H هندری و چواتال^۴ [۳۲] کران پایینی را ارائه دادند که در آن عدد رمزی به صورت $R(G, H) \geq (\xi(G) - 1)(\chi(H) - 1) + 1$ است که $\xi(G)$ تعداد رأس‌های بزرگترین مؤلفه در گراف G و $\chi(H)$ عدد رنگی گراف H است در حالت خاص اگر $G = C_n$ و $H = W_m$ برای m زوج $R(C_n, W_m) \geq 2n - 1$ داریم $n \geq \frac{5m}{4} - 1$ و $n \geq \frac{5m}{4} - 1$ گزاره و لم‌های زیر را مطرح و برخی را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

گزاره ۱.۲.۴ ([۱۴] و [۳۵]). عدد رمزی برای دور C_n و C_m به صورت

$$R(C_n, C_m) = \begin{cases} 2n - 1, & m \text{ فرد}, 3 \leq m \leq n, (n, m) \neq (3, 3), \\ n + \frac{m}{4} - 1, & m, n \text{ زوج}, 4 \leq m \leq n, (n, m) \neq (4, 4), \\ \max\{n + \frac{m}{4} - 1, 2m - 1\}, & m \text{ فرد}, n \text{ زوج}, 4 \leq m \leq n. \end{cases}$$

لم ۱.۲.۴. فرض کنید گراف G ، یک گراف از مرتبه n باشد. اگر $\delta(G) \geq \frac{n}{4}$ باشد در این صورت یا G ، همه دوری است یا n زوج است و $G \cong K_{\frac{n}{4}, \frac{n}{4}}$.

لم ۲.۲.۴. فرض کنید گراف G ، از مرتبه $n \geq 3$ -۲ همبند باشد و $\delta(G) = \delta$ ، در این صورت طول طولانی‌ترین برابر $\min\{2\delta, n\}$ است.

لم ۳.۲.۴. برای گراف F اگر $H = C_s \subseteq F$ باشد در حالی که $F \not\supseteq C_{s+1}$ و $F \not\supseteq K_r$ در این صورت، $|N_H(x)| \leq r - 2$ برای هر $x \in V(F) \setminus V(H)$ خواهد بود.

لم ۴.۲.۴. گراف F را با مرتبه $|V(F)| \geq R(C_n, C_m) + 1$ در نظر بگیرید. اگر یک رأس $x \in V(F)$ وجود داشته باشد به طوریکه $|N_F[x]| \leq |V(F)| - R(C_n, C_m)$ و $F \not\supseteq C_n$ ، در این صورت داریم $\bar{F} \supseteq W_m$.

برهان. فرض کنید $A = V(G) \setminus N_F[x]$ و همچنین $|A| \geq R(C_n, C_m)$. اگر زیر گراف القایی F ، توسط A ، $F[A]$ شامل دور C_n نباشد در این صورت با توجه به تعریف عدد رمزی $R(C_n, C_m)$ ، زیر گراف القایی $\bar{F}[A]$ ، شامل یک دور C_m است بنابراین $\bar{F}$ شامل یک چرخ W_m ، با مرکز x است. $\square$

^۴Chvatal

لم ۵.۲.۴. گراف F ، را با رأس‌های $2n - 1$ و فاقد دور C_n در نظر بگیرید. اگر مکمل گراف $\bar{F}$ ، شامل چرخ W_m نباشد در این صورت کمترین درجه F ، $\delta(F) \geq n - \frac{m}{3}$ برای $m \geq 4$ و $n \geq \frac{3m}{4}$ خواهد بود.

برهان. برهان خلف، فرض کنید $\delta(F) < n - \frac{m}{3}$ برای تعدادی از $m \geq 4$ زوج و $n \geq \frac{3m}{4}$ باشد در این صورت رأسی مانند $x \in V(F)$ چنان وجود دارد به طوریکه:

$$|N_F[x]| = d_F(x) + 1 = \delta(F) + 1 \leq n - \frac{m}{3} = (2n - 1) - (n + \frac{m}{3} - 1)$$

با استفاده از گزاره ۱.۲.۴ داریم:

$$|N_F[x]| \leq |V(G)| - R(C_n, C_m).$$

و با استفاده از لم ۴.۲.۴ نتیجه می‌گیریم گراف $\bar{F}$ ، شامل یک چرخ W_m به مرکز x است. $\square$

حال با توجه به موارد ذکر شده برهان زیر را ارائه می‌دهیم.

برهان. گراف G ، از مرتبه $2n - 1$ برای m زوج و $n \geq \frac{5m}{3} - 1$ را در نظر بگیرید که شامل دور C_n ، نباشد. نشان می‌دهیم گراف $\bar{G}$ ، شامل چرخ W_m نیست. با برهان خلف، فرض کنید گراف $\bar{G}$ شامل چرخ W_m نباشد. با توجه به لم ۵.۲.۴ کمترین درجه گراف F برابر $\delta(F) \geq n - \frac{m}{3}$ است. حال به بررسی دو مورد زیر می‌پردازیم.

مورد ۱. گراف $\bar{G}$ ، غیردوبخشی باشد و $\delta(G) \geq n - \frac{m}{3}$ ، $n \geq \frac{5m}{3} - 1 \geq \frac{3m}{4}$ و چون $n \geq \frac{3m}{4} + 1$ است در نتیجه $\frac{n-1}{3} \geq \frac{m}{3}$ و داریم:

$$\delta(G) \geq n - \frac{m}{3} \geq n - \frac{(n-1)}{3} = \frac{(2n-1) + 2}{3}$$

با توجه به لم ۲.۲.۲ گراف G ، همه دوری ضعیف است یا دارای کمر ۳ یا ۴ است. اگر همبندی رأسی گراف G ، برابر $k(G) \geq 2$ باشد در این صورت گراف G ، گراف ۲-همبند می‌باشد با توجه به لم ۲.۲.۴ طولانی‌ترین دور در گراف G ، برابر است با:

$$c(G) \geq \min\{2\delta, n\} = \min\{2(n - \frac{m}{3}), 2n - 1\} = \min\{2n - m, 2n - 1\} > n$$

و در نتیجه دارای دور C_n است که تناقض است. بنابراین $k(G) \leq 1$ است.

فرض کنید $k(G) = 1$ باشد در این صورت یک رأس برشی مانند $v \in V(G)$ وجود دارد به طوریکه $G - v$ ناهمبند است. فرض کنید $G_1, G_2, \dots, G_r$ ($r \geq 2$) مؤلفه‌هایی از گراف ناهمبند $G - v$ باشند. از آنجا که کمترین درجه گراف G برابر $\delta(G) \geq n - \frac{m}{3}$ است لذا کمترین درجه مؤلفه‌های گراف G برابر است با:

$$\delta(G_i) \geq n - \frac{m}{3} - 1 \quad (1.4)$$

در نتیجه مرتبه هر مؤلفه G_i ، برابر مقدار زیر خواهد بود:

$$|V(G_i)| \geq n - \frac{m}{r} - 1 \quad (۲.۴)$$

لذا می‌توان نوشت برای $r \geq ۳$ ،

$$2n - 1 = |V(G)| = 1 + \sum_{i=1}^r |V(G_i)| \geq 1 + 3(n - \frac{m}{r})$$

نتیجه می‌شود:

$$2n - 1 \geq 1 + 3(n - \frac{m}{r}) \rightarrow -n \geq \frac{-3m}{r} + 2 \rightarrow n \leq \frac{3m}{r} - 2.$$

تناقض است چون طبق فرض $n \geq \frac{5m}{r} - 1$ است. در نتیجه $r = ۲$ خواهد بود. فرض کنید مرتبه مؤلفه G_1 ، $|V(G_1)| = p \geq n$ باشد و از طرفی داریم:

$$2n - 1 = 1 + |V(G_1)| + |V(G_2)|$$

با توجه به رابطه (۲.۴) می‌توان نوشت:

$$p = 2n - 2 - |V(G_2)| \leq 2n - 2 - (n + \frac{m}{r}) = n + \frac{m}{r} - 2.$$

و از آنجا که $n \geq \frac{5m}{r} - 1$ در نتیجه با توجه به رابطه (۱.۴)، عبارت زیر نتیجه می‌شود:

$$\delta(G_1) \geq n - \frac{m}{r} - 1 \geq \frac{p}{r}.$$

در نتیجه لم ۱.۲.۴، برای مؤلفه G_1 برقرار است. لذا اگر مؤلفه G_1 همه دوری باشد در نتیجه $G_1 \supset C_n$ به عبارتی مؤلفه G_1 شامل دور C_n است که تناقض با فرض است. در غیر این صورت p زوج است و $G_1 \cong K_{\frac{p}{r}, \frac{p}{r}}$. از طرفی داریم $\frac{p}{r} \geq \frac{n}{r} > m$ و همچنین اگر A ، یکی از بخش‌های مجموعه‌ی گراف کامل $K_{\frac{p}{r}, \frac{p}{r}}$ باشد و $x \in V(G_2)$ در این صورت هر زیر مجموعه‌ی $X \subset A$ و $|X| = m$ همراه با رأس x ، به عنوان مرکز، به تولید چرخ W_m در گراف $\bar{G}$ منجر می‌شود. که تناقض با فرض است بنابراین $|V(G_1)| \leq n - 1$ و با استدلالی مشابه $|V(G_2)| \leq n - 1$ و

$$|V(G_1)| + |V(G_2)| = 2n - 2$$

نتیجه می‌شود:

$$|V(G_1)| = |V(G_2)| = n - 1$$

و از آنجا که $\delta(G_i) \geq \frac{|V(G_i)|}{r}$ برای هر $i \in \{1, 2\}$ ، لذا لم ۱.۲.۴ برای دو مؤلفه G_1 و G_2 برقرار است. با استدلالی مشابه نتیجه می‌گیریم که گراف $\bar{G}$ شامل چرخ W_m است که تناقض است، یا هر دو مؤلفه G_1 یا G_2 همه دوری هستند. بنابراین مؤلفه G_i ، $i \in \{1, 2\}$ شامل دور C_n است لذا نتیجه می‌شود $G_i \supseteq C_{n-1}$. فرض کنید

$$\varepsilon = \max\{|V(G_1)|, |V(G_2)|\}$$

کران هایی برای تعیین عدد رمزی $R(C_n, W_m)$ دور C_n و چرخ W_m (m فرد) ۴۱

با استفاده از لم ۳.۲.۴ گراف $\overline{G[V(G_i) \cup \{v\}]}$ شامل گراف K_{m+1} و همچنین چرخ W_m ، نیست در نتیجه داریم $\varepsilon \leq m - 1$ و چون

$$2m - 2 \geq 2\varepsilon \geq |V(G_1)| + |V(G_2)| = |N_G(v)| \geq n - \frac{m}{2} \geq \left(\frac{5m}{2} - 1\right) - \frac{m}{2} = 2m - 1$$

که تناقض است.

فرض کنید $k(G) = 0$ باشد در این صورت گراف G ، ناهمبند است و در نتیجه گراف G ، دارای دقیقاً دو مؤلفه G_1 و G_2 خواهد بود و چون کمترین درجه مؤلفه G_i ، $i \in \{1, 2\}$ برابر $\delta(G_i) \geq n - \frac{m}{2}$ است داریم:

$$n - \frac{m}{2} + 1 \leq |V(G_i)| \leq n + \left(\frac{m}{2}\right) - 2.$$

با توجه به لم ۱.۲.۴ مؤلفه G_1 ، یا همه دوری است و شامل دور C_n است به عبارتی $G_1 \supseteq C_n$ یا $G_1 \cong K_p$ که $p = |V(G_1)|$ و از طرفی چون $\frac{p}{2} \geq \frac{n}{2} \geq m$ است با توجه به استدلال بالا گراف $\bar{G}$ شامل چرخ W_m خواهد بود به عبارتی $\bar{G} \supseteq W_m$ که تناقض است.

مورد ۲. فرض کنید گراف G ، دوبخشی باشد چون گراف G ، دوبخشی است و کمترین درجه گراف G ، $\delta(G) \geq n - \frac{m}{2}$ است. در نتیجه گراف G ، با زیرگراف فراگیر از $K_{j,i}$ یکرخت است برای $n \geq \frac{5m}{2} \geq \frac{3m}{2} + 1 \geq m + 1$ و $E(\bar{G}) \supseteq E(K_j) \cup E(K_i)$ که $j \geq n - \frac{m}{2}$ و $t \geq n - \frac{m}{2}$ در نتیجه گراف $\bar{G}$ ، شامل گراف K_{m+1} ، $(m + 1)$ و همچنین چرخ W_m از مرتبه $m + 1$ خواهد بود لذا داریم $\bar{G} \supseteq W_m$ که تناقض است، لذا اثبات کامل می شود.

□

۳.۴ کران هایی برای تعیین عدد رمزی $R(C_n, W_m)$ دور C_n و چرخ W_m (m فرد)

همان گونه که در بخش ۲.۴، اشاره شد هندری و چواتال برای دو گراف G و H کران پایین

$$R(G, H) \geq (\chi(H) - 1)(\xi(H) - 1) + 1$$

را حدس زدند که در حالت خاص اگر $G = C_n$ و $H = W_m$ باشد در این صورت برای یک دور C_n و یک چرخ W_m که m فرد و $m \geq 5$ است و $n > \frac{5m-1}{2}$ ، کران پایین به صورت زیر خواهد بود:

$$R(C_n, W_m) \geq 3m - 2$$

لذا برای تعیین مقدار عدد رمزی

$$R(C_n, W_m) = 3m - 2$$

برای $m \geq 5$ فرد و $n > \frac{5m-9}{4}$ با استفاده از گزاره و لم‌های بخش ۲.۴ و همچنین لم زیر می‌پردازیم.

لم ۱.۳.۴. فرض کنید F ، گرافی با رأس‌های $3m-2$ و بدون یک دور C_n باشد و همچنین گراف $\bar{F}$ ، شامل چرخ W_m نباشد در این صورت $\delta(G) \geq n-1$ برای $m \geq 5$ و $n \geq m$ است.

برهان. برهان خلف، فرض کنید $\delta(F) < n-1$ و $m \geq 5$ فرد و $n \geq m$ باشد در این صورت رأسی مانند $x \in V(F)$ وجود دارد به طوریکه رابطه زیر برقرار است:

$$|N_F[x]| = d_F(x) + 1 = \delta(F) + 1 \leq n-1 = (3n-2) - (2n-1)$$

با استفاده از لم ۴.۲.۴، همواره داریم:

$$|N_F[x]| = |V(F)| - R(C_n, C_m)$$

چون گراف F شامل دور C_n نیست $F \not\supseteq C_n$ در نتیجه گراف $\bar{F}$ ، شامل یک چرخ W_m ، با مرکز x خواهد بود که تناقض است، لذا فرض خلف باطل و در نتیجه برقرار است.

□

حال با توجه به موارد ذکر شده برهان زیر را ارائه می‌دهیم.

برهان. فرض کنید گراف G ، با اندازه (مرتبه) $3n-2$ ، که در آن $n > \frac{5m-9}{4}$ برای $m \geq 5$ فرد باشد و گراف G ، شامل دور C_n نباشد در این صورت نشان می‌دهیم گراف $\bar{G}$ ، شامل چرخ W_m ، نباشد با استفاده از لم ۱.۳.۴ داریم $\delta \geq n-1$. و همچنین دو مورد زیر را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

مورد ۳. $\delta = n-1$.

فرض کنید رأس $x \in V(G)$ ، به طوریکه $|N_G(x)| = \delta(G)$ و مجموعه $A = V(G) \setminus N_G[x]$ باشد همچنین $T = G[A]$ که در آن T ، زیرگراف القایی از G ، توسط مجموعه A است. لذا $|V(T)| = 3m-2-n = 2n-2$ می‌باشد و چون عدد رمزی برای m فرد و $m \geq 5$ با توجه به گزاره ۱.۲.۴، رابطه زیر نتیجه می‌شود:

$$R(C_{n-1}, C_m) = 2(n-1) - 1 = 2n-3$$

از طرفی $2n-3 < 2n-2$ و گراف $\bar{G}$ ، شامل چرخ W_m نیست با توجه به گزاره ۱.۲.۴، زیرگراف القایی از G ، T باید شامل یک دور C_{n-1} باشد. حال فرض کنید مجموعه $B = V(C_{n-1})$ ، و همچنین مجموعه $D = A \setminus B$ ، باشد و لذا $|D| = 2n-2 - (n-1) = n-1$ خواهد بود. همچنین زیرگراف‌های F و H را به صورت $G[B]$ و $G[D]$ از گراف G که القایی توسط مجموعه‌های A و B می‌باشند را در نظر بگیرید. اگر زیرگراف $\bar{T}$ ، شامل یک دور C_m باشد، گراف $\bar{G}$ ، شامل یک چرخ W_m با مرکز x خواهد بود که تناقض است و چون گراف G ، شامل دور

C_n نیست و $\bar{T}$ هم شامل دور C_m نیست بنابراین گراف کامل K_m وجود ندارد در این صورت با توجه به لم ۳.۲.۴. برای هر $y \in D$ رابطه زیر برقرار است:

$$|N_B(y)| \leq m - 2.$$

ادعا ۱.۳.۴. $H \cong K_{n-1}$.

فرض کنید گراف H ، گراف کامل نباشد در این صورت رأس های متمایزی مانند $d_1, d_{\frac{m+1}{2}} \in D$ وجود دارد به طوریکه $d_1, d_{\frac{m+1}{2}} \notin E(H)$. فرض کنید

$$J = \{d_2, d_3, \dots, d_{\frac{m-1}{2}}\} \subseteq D \setminus \{d_1, d_{\frac{m+1}{2}}\}$$

می توانیم رأس های دو به دو مجزای $b_i \in B$ برای $i \in \{1, 2, \dots, \frac{m-1}{2}\}$ طوری انتخاب کنیم به طوریکه برای هر i ، b_i با هیچ رأس از مجموعه $\{d_i, d_i + 1\}$ مجاور نباشد و از آنجا که $|N_B(d_i)| + |N_B(d_i + 1)| \leq m - 2 + m - 2 = 2m - 4$ و $n > \frac{5m-9}{4}$ می باشد لذا برای هر $i \in \{1, 2, \dots, \frac{m-1}{2}\}$ نتیجه می شود:

$$|N_B(d_i)| + |N_B(d_i + 1)| \leq n - 1 - (i - 1).$$

بنابراین در $\bar{T}$ ، دور C_m با رأس های $d_1, b_1, d_2, b_2, \dots, d_{\frac{m-1}{2}-1}, b_{\frac{m-2}{2}}, d_{\frac{m-1}{2}}, b_{\frac{m+1}{2}}, d_{\frac{m+1}{2}}$ خواهیم داشت و از طرفی چون گراف G ، شامل چرخ W_m ، به مرکز x است به عبارتی $\bar{G} \supseteq W_n$ که تناقض است. بنابراین زیرگراف H ، $H \cong K_{n-1}$ و $C_{n-1} \subseteq H$ است لذا با استدلالی مشابه زیرگراف F ، $F \cong K_{n-1}$ خواهد بود. حال زیرگراف $Z = G[N_G(x)]$ که القا شده توسط $N_G(x)$ است را مورد بررسی قرار می دهیم چون گراف G ، شامل دور C_n نیست $C_n \not\subseteq G$ ، لذا زیرگراف Z همیلتنی نخواهد بود، بنابراین $Z \in N_G(x)$ وجود دارد به طوریکه رابطه زیر برقرار است:

$$|N_Z(z)| < \frac{|N_G(x)|}{4} = \frac{n-1}{4}.$$

در نتیجه $|N_{\bar{Z}}(z)| > \frac{n-3}{4}$. همچنین با استدلالی مشابه چون گراف G ، شامل دور C_n نیست به عبارتی $C_n \not\subseteq G$ ، لذا $|N_F(z)| \leq 1$ و $|N_H(z)| \leq 1$ می باشند و بنابراین $3 \geq |N_{\bar{Z}}(z)| > \frac{n-3}{4}$ خواهد بود و از طرفی چون $m \geq 5$ و $n > \frac{5m-9}{4} \geq 8$ که تناقض است.

مورد ۴. $\delta(G) \geq n$.

برای مورد ۴ دو حالت در نظر می گیریم.

۱. گراف G ، غیر دوبخشی است.

و از آنجا که رابطه زیر برقرار است:

$$\delta(G) \geq n = \frac{(3n-2)+2}{4}$$

بنابر لم ۲.۲.۲ گراف G ، همه دوری ضعیف با کمر $g(G) = ۳$ یا $g(G) = ۴$ است. اگر همبندی رأسی گراف G ، $k(G) \geq ۲$ باشد در این صورت گراف G ، ۲-همبند می‌باشد و با توجه به لم ۲.۲.۴ طولانی‌ترین دور در گراف G ، برابر است با:

$$c(G) \geq \min\{۲n, ۳n - ۲\} > n$$

در نتیجه گراف G ، شامل دور C_n خواهد بود که یک تناقض است. فرض کنید $k(G) = ۱$. در این صورت یک رأس برشی $v \in V(G)$ وجود دارد به طوری که $G - v$ ناهمبند است. همچنین فرض کنید $G_1, G_2, \dots, G_r$ مؤلفه‌هایی از $G - v$ باشد چون $\delta(G) \geq n$ در نتیجه $\delta(G_i) \geq n - ۱$ و $|V(G_i)| \geq n$ برای هر $i = 1, 2, \dots, r$ خواهد بود لذا نتیجه می‌گیریم که $r = ۲$ است زیرا در غیر این صورت داریم:

$$۳m - ۲ = |G| \geq ۳[\delta(G) + ۱] \geq ۳(n + ۱) = ۳n + ۳$$

لذا گراف $G - v$ دارای دو مؤلفه G_1 و G_2 است به طوری که رابطه زیر برقرار است:

$$۱ + |V(G_1)| + |V(G_2)| = ۳n - ۲$$

و

$$n \leq |V(G_1)| \leq ۳n - ۲ - ۱ - n = ۲n - ۳$$

و با روش مشابه داریم:

$$n \leq |V(G_2)| \leq ۲n - ۳$$

پس برای هر

$$\delta(G_i) \geq n - ۱ > \frac{۲n - ۳}{۲} \geq \frac{|V(G_i)|}{۲}, \quad i \in \{1, 2\}.$$

لذا بنابه لم ۱.۲.۴، همه دوری است یا r زوج و $G_i \cong K_{r,r}$ و $G_i \cong K_{r,r}$ اگر $G_i \cong K_{r,r}$ باشد در این صورت برای تعدادی $i \in \{1, 2\}$ خواهیم داشت:

$$|V(G_i)| = ۲r = ۲\delta(G_i) \geq ۲n - ۲$$

که این غیر ممکن است چون $|V(G_i)| \leq ۲n - ۳$ است. لذا G_1 ، همه دوری است و در نتیجه شامل یک دور C_n خواهد بود که تناقض با فرض است.

فرض کنید $k(G) = ۰$ باشد در این صورت گراف G ، ناهمبند است و با توجه به نتایج بالا، گراف G ، دقیقاً دو مؤلفه G_1 و G_2 خواهد داشت و چون $\delta(G) \geq n$ است نتیجه می‌گیریم که $\delta(G_i) \geq n$ برای هر $i \in \{1, 2\}$ و $n + ۱ \leq |V(G_i)| \leq ۲n - ۳$ است. بدون از دست رفتن کلیت مساله فرض کنید $|V(G_1)| > |V(G_2)|$ نتیجه می‌گیریم که $|V(G_1)| \geq \frac{۳n-۲}{۲}$ و همچنین داریم:

$$\delta(G_1) \geq n > \frac{۲n - ۳}{۲} \geq \frac{|V(G_1)|}{۲}.$$

لذا بنابه لم ۱.۲.۴، G_1 همه دوری است و در نتیجه G_1 شامل دور C_n است به عبارتی $G_1 \supseteq C_n$ که تناقض است یا $K_{\frac{p}{2}, \frac{p}{2}}$ که $G_1 \cong K_{\frac{p}{2}, \frac{p}{2}}$ که $p = |V(G_1)|$ و زوج است ازطرفی چون $\frac{p}{2} \geq \frac{3n-2}{4} > m$ است لذا، گراف $\bar{G}$ ، شامل چرخ W_m و به عبارتی $\bar{G} \supseteq W_m$ که تناقض با فرض است. لذا فرض خلف باطل و نتیجه برقرار است.

۲. گراف G ، دوبخشی است.

چون گراف G ، دوبخشی است و $\delta(G) \geq n$ نتیجه می گیریم که زیرگراف فراگیر $K_{j,t}$ شامل گراف G است که در آن $n \geq j$ و $t \geq n$. به عبارتی $G \subseteq K_{j,t}$ و از آنجا که مجموعه یال های گراف $\bar{G}$ برابر $E(\bar{G}) \supseteq E(K_j) \cup E(K_t)$ و $n > \frac{5m-9}{4} > m$ است لذا گراف $\bar{G}$ ، شامل گراف K_{m+1} ($m+1$ رأسی) و در نتیجه $\bar{G} \supseteq W_m$ که تناقض با فرض است. لذا فرض خلف باطل است و نتیجه برقرار است.

□

و در پایان حدس زیر را مطرح می کنیم.

حدس ۱.۳.۴. در خصوص دور C_n و چرخ W_m عدد رمزی صورت زیر

$$R(C_n, W_m) = \begin{cases} 2n - 1 & m \geq 4 \text{ زوج}, n \geq m, (n, m) \neq (4, 4) \\ 3m - 2 & m, \text{ فرد}, n \geq m \geq 3, (n, m) \neq (3, 3) \end{cases}$$

پیشنهاد می کنیم.

مراجع

- [1] A. N. M. Salman and H. J. Broersma (2007). On Ramsey numbers for paths versus wheels, *Discrete Math.* 307, 975–982.
- [2] F. Benevides and J. Skokan (2009). The 3-colored Ramsey number of even cycles, *J. Combin. Theory Ser. B* 99 , no. 4, 690–708.
- [3] F.R.K. Chung, On triangular and cyclic Ramsey numbers with k colors, *Graphs and combinatorics* (Proc. Capital Conf., George Washington Univ., Washington, D.C., 1973), pp. 236–242, Lecture Notes in Math., Vol. 406, Springer, Berlin 1974.
- [4] G. Karolyi and V. Rosta (2001). Generalized and geometric Ramsey numbers for cycles , *Theoretical Computer Science* 263 , 87–98.
- [5] H. Abbott and D. Hanson,(1972). A problem of Schur and its generalizations, *Acta Arith* 20 , 175–187.
- [6] H.L. Zhou (1995) . The Ramsey number of an odd cycle with respect to a wheel, *J. Math. Shuxue Zazhi(Wuhan)*, 15 , 119–120 (in Chinese).
- [7] H. Wan (1997). Upper bounds for Ramsey numbers $R(3, 3, \dots, 3)$ and Schur numbers, *J. Graph Theory* 26 , 119–122.
- [8] J. A. Bondy and P. Erdős (1973). Ramsey numbers for cycles in graphs , *J. Combin. Theory Ser. B* 14 , 46–54.
- [9] J. A. Bondy and U. S. R. Murty (1976). *Graph theory with applications*, North Holland, New York, 290.
- [10] L. Shi (2010). Ramsey numbers of long cycles versus books or wheels , *European J. Combin.* 31 , 828–838.

- [11] L. Zhang, Y. Chen and T. C. Cheng (2010). The Ramsey numbers for cycles versus wheels of even order *European J. Combin.* 31 , 254–259.
- [12] P. Erdős, T. Gallai (1959). On maximal paths and circuits of graphs, *Acta Math. Acad. Sci. Hungar.* 10 , 337–356.
- [13] Q. Lin, Y. Li and L. Dong (2010). Ramsey goodness and generalized stars , *Europ. J. Combin.* 31 , 1228–1234.
- [14] R. J. Faudree and R. H. Schelp (1974). All Ramsey numbers for cycles in graphs , *Discrete Math.* 8 , 313–329.
- [15] R. J. Faudree, S. L. Lawrence, T. D. Parsons and R. H. Schelp (1974). Path-cycle Ramsey numbers , *Discrete Math.* 10 , 269–277.
- [16] R. J. Faudree and R. H. Schelp (1974). All Ramsey numbers for cycles in graphs, *Discrete Math.* 8 , 313–329.
- [17] S. A. Burr (1981). Ramsey numbers involving graphs with long suspended paths, *J. London Math. Soc.* 24 (2) , 405–413.
- [18] S.A. Burr, P. Erdős (1983). Generalizations of a Ramsey-theoretic result of Chvátal, *J. Graph Theory*, 7 , 39–51.
- [19] S. Brandt, R. Faudree, W. Goddard (1998). Weakly pancyclic graphs, *J. Graph Theory*, 27 , 141–176.
- [20] S.L. Lawrence (1973). Cycle-star Ramsey numbers, *Notices Amer. Math. Soc.*, 20 , Abstract A-420.
- [21] Surahmat, E. T. Baskoro and H. J. Broersma (2004). The Ramsey numbers of large cycles versus small wheels, *Integers* 4, A10.
- [22] Surahmat, E. T. Baskoro and I. Tomescu (2008). The Ramsey numbers of large cycles versus odd wheels, *Graphs Combin.* 24 , 53–58.
- [23] Surahmat, E. T. Baskoro and I. Tomescu, (2006). The Ramsey numbers of large cycles versus wheels , *Discrete Math.* 306 (24) , 3334–3337.
- [24] S. P. Radziszowski, (2014). Small Ramsey numbers, *The Electronic Journal of Combinatorics*, DS1.14.

- [25] S. P. Radziszowski and J. Xia (1994). Paths, cycles and wheels without antitriangles , Australasian *J. Combin.* 9 , 221–232.
- [26] S.P. Radziszowski (2011). Small Ramsey numbers, *Electron. J. Combin.*, DS1.13.
- [27] S. Yongqi, Y. Yuansheng, X. Feng, and L. Bingxi (2006). New lower bounds on the multi-color Ramsey numbers $R_r(C_2^m)$, *Graphs Combin.* 22 , no. 2, 283–288.
- [28] S.Y. Sun, Y.J. Chen, On wheels versus a pentagon Ramsey numbers, *submitted for publication*.
- [29] T. Luczak (1999). $R(C_n, C_n, C_n) \leq (\mathfrak{F} + o(1))n$, *J. Combin. Theory Ser. B* 75 , no. 2, 174–187.
- [30] T. Luczak and A. Figaj, The Ramsey number for a triple of large cycles , *arXiv:0709.0048v1 [math.CO]*.
- [31] T. Luczac , M. Simonovits, and J. Skokan (2010). On the Multi-coloured Ramsey Numbers of Cycles, *arXiv:1005.3926v2 [math.CO]*.
- [32] V. Chvátal, F. Harary (1972). Generalized Ramsey theory for graphs, III. Small off-diagonal numbers *Public J. math.* 41 , 335–345.
- [33] V. Chvátal, P. Erdős (1972). A note on Hamiltonian circuits , *Discrete Math.* 2 , 111–113.
- [34] V. Rosta (1973). On a Ramsey type problem of J. A. Bondy and P. Erdős, I, II , *J. Combin. Theory Ser. B* 15 , 94–120.
- [35] V. Rosta (1973). On a Ramsey-type problem of J. A. Bondy and P. Erdős. I, II , *J. Combin. Theory Ser. B* 15 (1973), 94–104; *ibid.* 15 , 105–120.
- [36] X. Xu, Z. Xie, G. Exoo, and S. Radziszowski (1973). Constructive lower bounds on classical multicolor Ramsey numbers , *Electron. J. Combin.* 11 , no. 1, #R35, 24pp. (electronic).
- [37] Y.B. Zhang, S.P. Zhu, Y.Q. Zhang (2013). Ramsey numbers for 7-cycle versus wheels with small order, *J. Nanjing Univ. Math. Biq.*, 30, 48–55.
- [38] Y. B. Zhang, Y. Q. Zhang, Y. J. Chen (2014). The Ramsey numbers of wheels versus odd cycles, *Discret. Math.* 323, 76–80 .
- [39] Y. Chen, T. C. E. Cheng, C. T. Ng and Y. Zhang (2012). A theorem on cycle-wheel Ramsey number, *Discrete Math.* 312 , 1059–1061.

-
- [40] Y. Chen, Y. Zhang and K. Zhang (2005). The Ramsey numbers of paths versus wheels, *Discrete Math.* 290 , 85–87.
- [41] Y.J. Chen, T.C.E. Cheng, Z.K. Miao, C.T. Ng (2009). The Ramsey numbers for cycles versus wheels of odd order, *Appl. Math. Lett.* , 22 , 1875–1876.
- [42] Y.J. Chen, T.C.E. Cheng, C.T. Ng, Y.Q. Zhang (2012). A theorem on cycle-wheel Ramsey number, *Discrete Math.*, 312 , 1059–1061.
- [43] Y. Kohayakawa, M. Simonovits, and J. Skokan 2005. The 3-colored Ramsey number of odd cycles , Proceedings of GRACO , pp. 397–402 (electronic), *Electron. Notes Discrete Math.*, 19, Elsevier, Amsterdam.
- [44] Y. Kohayakawa, M. Simonovits, and J. Skokan, The 3-colored Ramsey number of odd cycles, *J. Combin. Theory Ser. B*, to appear.
- [45] Y. Li (2009). The multi-color Ramsey number of an odd cycle , *J. Graph Theory* 62 , no. 4, 324–328.
- [46] Y. Li and K. Lih (2009). Multi-color Ramsey numbers of even cycles, *European J. Combin.* 30 , no. 1, 114–118.
- [47] Y. Zhang (2008). On Ramsey numbers of short paths versus large wheels, *Ars Combin.* 89 , 11–20.
- [48] Y. Zhang and Y. Chen (2014). The Ramsey numbers of wheels versus odd cycles, *Discrete Math.* 323 , 76–80.

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

Vertex cut	برش رأسی
Edge cut	برش یالی
Minimization process	پوشش مینیمم
Wheel	چرخ
Cycle	دور
Edge coloring	رنگ‌آمیزی یالی
Independence number	عدد استقلال
Ramsey number	عدد رمزی
Chromatic number	عدد رنگی
Girth	کمر
Sparse set	مجموعه تنک
Neighbour set	مجموعه همسایه
Monochromatic component	مؤلفه تک‌رنگ
Bipartite component	مؤلفه دوبخشی
Edge connectivity	همبندی یالی

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

Bipartite component	مؤلفه دوبخشی
Chromatic number	عدد رنگی
Cycle	دور
Edge coloring	رنگ‌آمیزی یالی
Edge connectivity	همبندی یالی
Edge cut	برش یالی
Girth	کمر
Independence number	عدد استقلال
Minimization process	پوشش مینیمم
Monochromatic component	مؤلفه تک‌رنگ
Neighbour set	مجموعه همسایه
Ramsey number	عدد رمزی
Sparse set	مجموعه تنک
Vertex cut	برش رأسی
Wheel	چرخ

Abstract

One of the important issues in graph theory is the study of the Ramsey numbers of graphs. For two graphs G and H , the Ramsey number $R(G, H)$ is the smallest integer n , such that for any graph F of order n , either graph F contains G or its complement contains H . In this thesis we study different types of Ramsey numbers on graphs. We present results and bounds for the Ramsey number of pairs of graphs including paths, cycles, wheels and several other families of graphs.

Keywords: Ramsey number, Wheel graph, Cycle graph.

Shahrood University of Technology

Faculty Of Mathematical Sciences

MSc Thesis in: Graph and Combinatorics

On Some Ramsey Number Of Graphs

By: Fahimeh Yahyaei

Supervisors

Dr. Nader Jafari Rad

Dr. Sadegh Rahimi Sharbaf Moghdas

July 2018